

Consultatie Wet werkelijk rendement box 3

Inleiding

Voor een reactie op de “Wet werkelijk rendement box 3”, de bijbehorende “Memorie van toelichting” en de kamerbrief “Toekomstig stelsel box 3” van Staatssecretaris Marnix van Rij van 8 september 2023 is het belangrijk om eerst goed naar de historie van Box 3 te kijken.

Ook is het nodige te ontdekken door gebruik te maken van een correcte toepassing van de referenties voor de 3 soorten beleggingen uit Belastingplan 2017 over de gehele periode van 22 jaar dat Box 3 bestaat vanaf eind 2000.

De volgende delen worden achtereenvolgens behandeld :

- 1 De introductie van Box 3 in de Wet Inkomstenbelasting 2001
- 2 Belastingplan 2017
- 3 De uitspraak van de Hoge Raad van 24 december 2021 en als reactie 2 nieuwe belastingwetten voor Box 3
- 4 Toekomstig stelsel Box 3
- 5 Conclusies en voorstellen
- 6 Overzicht van de bijlagen in dit document

1 De introductie van Box 3 in de Wet Inkomstenbelasting 2001

Box 3 heeft een lange geschiedenis achter de rug vanaf 1999.

Met de invoering van de Wet Inkomstenbelasting 2001 en het systeem van 3 Boxen kwam Box 3 in plaats van de eerdere Vermogensbelasting. In Box 3 ging het niet meer om de omvang van het vermogen als maatstaf op zich, maar om het inkomen van het vermogen. Als voorbeeld kan worden gedacht aan een boot. Die was eerst wel belast als vermogen en zit nu niet in Box 3.

Voorheen was er een vermogensbelasting van 0,7% en was er een limiet voor de totale belasting van inkomen en vermogen van 68% van het bruto inkomen en werd, indien dat aan de orde was, het deel vermogensbelasting verminderd tot het daar op uit kwam.

Met de invoering van de Wet Inkomstenbelasting 2001 werd de belasting 30% van een forfaitair rendement van 4% van het vermogen oftewel 1,2% Vermogensrendementsheffing en zonder de limiet van 68% , maar met de koppeling van allerlei regelingen die met inkomen samenhangen.

In de praktijk kwam het al gauw neer op een belastingverhoging voor vermogen van wel 100 %.

Het forfaitair Box 3 rendement of beter gezegd het forfaitair inkomen van 4% van het vermogen dat is gekozen voor Belastingplan 2001 gold van begin 2001 tot eind 2016.

Dat percentage van 4% was bedoeld als een reëel rendement op het vermogen dat zonder risico kon worden gehaald zoals hier later op zal worden ingegaan.

Op 8 december 1999 was er in de commissie voor financiën van de Tweede Kamer overleg over de Wet Inkomstenbelasting 2001.

De coalitie bestond op dat moment uit het tweede paarse kabinet van PvdA en VVD met Wim Kok (PvdA) als premier en Gerrit Zalm (VVD) als minister van Financiën en Willem Vermeend (PvdA) als staatssecretaris van Financiën.

Over het forfaitair rendement van 4% in Box 3 zijn de volgende uitspraken uit het overleg van 8 december 1999 relevant : Wouter Bos (PvdA) zei daarover “Het gaat dan om het rendement dat mensen over langere tijd altijd moeten kunnen maken bij een risicovrije of risico mijdende vorm van beleggen. Als ze méér willen maken, is dat voor hun eigen risico en mogen ze de vruchten daarvan zelf plukken; dat geldt ook voor de nadelen.”.

Toenmalig minister van financiën Gerrit Zalm stelde “De vier procent beoogt te zijn het reële rendement dat je op langere termijn met beleggen risicovrij moet kunnen halen. Dan kom je inderdaad uit bij de staatsobligatie als benchmark, als benaderingswijze van het rendement. Wij spreken dan wel over reëel rendement en niet over nominaal rendement.”.

D66 (Francine Giskens) en de PvdA (Wouter Bos) drongen aan om onderhoud voor de hoogte van het jaarlijkse forfaitair rendement in te bouwen in de Wet Inkomstenbelasting 2001.

Minister Gerrit Zalm zei daarover “Ik wil niet zo ver over mijn graf heen regeren, maar wat mij betreft ligt aanpassing letterlijk na mijn graf. Het percentage moet rustig 20 of 25 jaar mee kunnen. Dat zijn termijnen waarin wij denken.”.

Ondanks de discussie daarover werd er bewust **geen** onderhoud voor het jaarlijkse forfaitaire rendement ingebouwd.

Ook was er bewust **geen** tegenbewijs mogelijkheid voor Box 3 in de Wet Inkomstenbelasting 2001 opgenomen.

Op 3 februari 2000 heeft de Tweede Kamer voor de Wet Inkomstenbelasting 2001 gestemd.

Voor hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties PvdA (45 zetels), VVD (38 zetels), CDA (29 zetels), D66 (14 zetels), RPF (3 zetels) en GPV (2 zetels).

Tegen hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties SP (5 zetels), SGP (3 zetels) en Groen Links (11 zetels).

De voorstemmen betreffen dus 131 van de 150 zetels oftewel 87,3%.

2 Belastingplan 2017

In de jaren na de introductie van Box 3 werd vanwege de dalende spaarrentes duidelijk dat het forfaitair rendement voor sparen onrechtvaardig hoog was. Dat het in nog ernstigere mate onrechtvaardig hoog was voor beleggen werd helaas niet onderkend.

In Belastingplan 2017 kwam een oplossing om spaarders gemiddeld tegemoet te komen en dat ten koste gemiddeld van beleggers.

In Belastingplan 2017 geldt in Box 3 een hoog en een laag forfaitair tarief en wordt er gewerkt met 3 schijven afhankelijk van de omvang van het belastbaar vermogen.

De schijven zijn gebaseerd op de gemiddelden van de verdeling van sparen en beleggen afhankelijk van de omvang van het Box 3 vermogen. Bij sparen werd daarbij geteld met het saldo van het werkelijke veel hogere totaal van sparen minus het totaal van de schulden ondanks dat deze naar verwachting voor verschillende belasting betalers gelden.

De veronderstelde rendementen voor beleggen daarin zijn gebaseerd op een selectieve keuze van historische bruto rendementen zonder aftrek voor (in het verleden een hoge) inflatie en zonder aftrek voor kosten. Bij het ontstaan van Belastingplan 2017 is de oorsprong van het forfaitair rendement van 4% dat het een reëel risico vrij te behalen rendement is, losgelaten en zelfs niet besproken. De drijfveer voor het ministerie van financiën was het budget neutraal voortzetten van Box 3 (lees een gelijke totale belastingopbrengst per jaar binnen hetzelfde belasting onderdeel) en of dat rechtvaardig was voor Box 3 belastingbetalers met veel beleggingen is niet aan de orde gekomen. Het was toen namelijk al eenvoudig vast te stellen dat beleggers gemiddeld een negatief reëel rendement hadden vanaf het begin van Box 3 eind 2000 en desondanks is het doorgezet.

Zie de volgende bijlagen verder in dit document

De referenties voor de bepaling van het forfaitair rendement en de weging voor beleggen in Belastingplan 2017

Toelichting op de tabellen en de grafieken

Overzicht 15 jaar Box 3 - In de onderscheiden delen - In de totale percentages voor de gehele periode

Analyse 22 jaar Box 3 - Grafieken (voor de waarden op de einden van de jaren 2000 tot en met 2015)

Zoals daaruit blijkt was het kort na eind 2015 eenvoudig vast te stellen dat het met de rendementen voor beleggers gemiddeld aanzienlijk slechter was verlopen dan gemiddeld voor spaarders en daarbinnen voor woningen in Box 3 dramatisch.

De referenties voor Beleggen waren al vanaf 15 september 2015 beschikbaar.

Het volgende is gebaseerd **op de totalen over de gehele periode van de 15 jaar** dat Box 3 bestaat vanaf eind 2000 en volgens het prijspeil van eind 2000.

Sparen gaf in 15 jaar Box 3 vóór belasting een winst van gemiddeld bijna 8% en als gevolg van de Box 3 belasting een verlies van gemiddeld bijna 10%. De belastingheffing veroorzaakte dus een negatief effect van gemiddeld bijna 18% van het belegde vermogen en dat komt neer op een belastingheffing van 226%.

Beleggen in Aandelen en Obligaties leverde in 15 jaar Box 3 gemiddeld slechts 3% op vóór belasting en had als gevolg van de Box 3 belasting een verlies van gemiddeld 14%. De belastingheffing veroorzaakte dus een negatief effect van gemiddeld 17% van het belegde vermogen en dat komt neer op een belastingheffing van 568%. Dat is meer dan het dubbele van sparen.

Een bestaande woning voor alleen eigen gebruik in Box 3 (zoals een vakantiewoning) is in de praktijk geen belegd vermogen, maar gemiddeld een stevige kostenpost die in 15 jaar Box 3 vóór belasting zorgde voor een verlies van gemiddeld meer dan 40% van de waarde van de woning en als gevolg van de Box 3 belasting een verlies van gemiddeld 59% van de waarde van de woning. De belastingheffing verhoogde dus het verlies met gemiddeld 19% van de waarde van de woning.

Alle posten van Beleggen samen gaven in 15 jaar Box 3 vóór belasting een verlies van gemiddeld 20% en als gevolg van de Box 3 belasting een verlies van gemiddeld 38%. De Box 3 belastingheffing verhoogde dus het verlies met gemiddeld 18% van het vermogen.

Uitgaande van een geschatte verhouding in het totaal belaste Box 3 vermogen van 40% sparen en 60% beleggen gaat het bij 15 jaar Box 3 om een totaal percentage van circa 15% verlies vóór belasting op het totaal belaste Box 3 vermogen en daar bovenop circa 18% van het totaal belaste Box 3 vermogen dat in 15 jaar Box 3 ten onrechte van de Box 3 belastingbetalers als Vermogensrendementsheffing naar de staat is gegaan.

Dat was dus een massale aanslag op het recht op een ongestoord genot van eigendom voor spaarders en met name voor beleggers.

De coalitie bestond uit het kabinet Rutte II gevormd door de VVD en de PvdA met Mark Rutte (VVD) als premier, Lodewijk Asscher (PvdA) als vice premier en minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Jeroen Dijsselbloem (PvdA) als minister van Financiën en Eric Wiebes (VVD) als staatssecretaris van Financiën waaronder belastingen.

Op 16 november 2016 heeft de Tweede Kamer voor Belastingplan 2017 gestemd.

Voor hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties VVD (40 zetels), PvdA (36 zetels), SP (15 zetels), CDA (13 zetels), D66 (12 zetels), ChristenUnie (5 zetels), GroenLinks (4 zetels), SGP (3 zetels), PvdD (2 zetels), de Groep Kuzu/Öztürk (2 zetels), 50Plus (1 zetels), Klein (1 zetel), Van Vliet (1 zetel) en Houwers (1 zetel)

Tegen hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties PVV (12 zetels) en Groep Bontes/Van Klaveren (2 zetels)

De voorstemmen betreffen dus 136 van de 150 zetels oftewel 90,7%.

Daarna kwamen er steeds meer signalen dat er bij Box 3 belastingbetalers onrechtvaardig veel belasting werd geheven in verhouding tot de behaalde rendementen en werden er ook verschillende rechtszaken gestart.

3 De uitspraak van de Hoge Raad van 24 december 2021 en als reactie 2 nieuwe belastingwetten voor Box 3

De Hoge Raad heeft in zijn uitspraak van 24 december 2021 vastgesteld dat bij de aanpassing van de Wet Inkomstenbelasting 2001 in 2017 uit budgettaire overwegingen het uitgangspunt is verlaten dat het forfait aanknoopt bij het zonder veel risico haalbare rendement en heeft daarbij geoordeeld dat het sinds 2017 geldende forfaitaire stelsel de uit artikel 1 EP voortvloeiende proportionaliteitstoets niet kan doorstaan.

De uitspraak van de Hoge Raad van 24 december 2021 houdt in dat belastingbetalers die in de jaren 2017 en 2018 (en zolang de aanpassing van 2017 nog bestaat) door het forfaitaire stelsel worden geconfronteerd met een heffing op een voordeel uit sparen en beleggen dat hoger is dan het werkelijk behaalde rendement dat leidt tot een schending van het in artikel 1 EP neergelegde recht op een ongestoord genot van eigendom en het in artikel 14 EVRM neergelegde verbod op discriminatie. Ook is geoordeeld dat daarbij rechtsherstel is vereist, maar dat de Hoge Raad het formuleren van een daartoe geschikte rechtsregel en de in dat verband te maken keuzes aan de wetgever over moet laten. Vervolgens heeft de Hoge Raad een praktische keuze gemaakt om voor de betreffende belastingbetaler rechtsherstel toe te passen.

Het komt er op neer dat de formulering “het werkelijke rendement” vaak wordt gebezigd, maar dat er in de praktijk echter heel verschillende uitleggingen aan worden gegeven.

Ook heeft de Hoge Raad niet bepaald hoe in zijn algemeenheid rechtsherstel zal moeten plaatsvinden.

In de memorie van toelichting bij de “Wet werkelijk rendement box 3 wordt” ook het onderscheid gemaakt tussen “het nominale werkelijke rendement” en “het reële werkelijke rendement”.

In de uitspraak van de Hoge Raad en ook in andere rechtszaken over Box 3 zijn de feiten over de gemiddeld veel lagere werkelijke rendementen in de periode dat Box 3 bestaat vanaf eind 2000, zoals die in het voorliggende document worden duidelijk gemaakt, niet herkenbaar.

In 2022 zijn naar aanleiding van de uitspraak van de Hoge Raad van 24 december 2021 de “Wet rechtsherstel box 3” en de “Overbruggingswet box 3” bedacht.

Zie de bijlagen :

Analyse 22 jaar Box 3 - Grafieken

Overzicht 21 jaar en 8 maanden Box 3 - In de onderscheiden delen - In de totale percentages voor de gehele periode

Dat “Overzicht 21 jaar en 8 maanden Box 3” is van 26 september 2022 en was tijdig beschikbaar in de commissie van financiën van de Tweede Kamer en later ook in de commissie van financiën van de Eerste Kamer.

Het volgende is gebaseerd **op de totalen over de gehele periode van de 21 jaar en 8 maanden** dat Box 3 bestaat vanaf eind 2000 en volgens het prijspeil van eind 2000.

Sparen gaf in 21 jaar en 8 maanden Box 3 vóór belasting een verlies van gemiddeld 13% en als gevolg van de Box 3 belasting een verlies van gemiddeld bijna 29%. De Box 3 belastingheffing verhoogde dus het verlies met gemiddeld bijna 16% van het gespaarde vermogen.

Beleggen in Aandelen en Obligaties gaf in 21 jaar en 8 maanden Box 3 vóór belasting een verlies van gemiddeld 0,5% en als gevolg van de Box 3 belasting een verlies van gemiddeld bijna 25%. De Box 3 belastingheffing verhoogde dus het verlies met gemiddeld ruim 24% van het belegde vermogen.

Een bestaande woning voor alleen eigen gebruik in Box 3 (zoals een vakantiewoning) is in de praktijk geen belegd vermogen, maar gemiddeld een stevige kostenpost die in 21 jaar en 8 maanden Box 3 vóór belasting zorgde voor een verlies van gemiddeld bijna 10% van de waarde van de woning en als gevolg van de Box 3 belasting een verlies van gemiddeld 39% van de waarde van de woning. De belastingheffing verhoogde dus het verlies met gemiddeld bijna 30% van de waarde van de woning.

Alle posten van Beleggen samen gaven in 21 jaar en 8 maanden Box 3 vóór belasting een verlies van gemiddeld ruim 5% en als gevolg van de Box 3 belasting een verlies van gemiddeld bijna 33%. De Box 3 belastingheffing verhoogde dus het verlies met gemiddeld bijna 28% van het vermogen.

Uitgaande van een geschatte verhouding in het totaal belaste Box 3 vermogen van 40% sparen en 60% beleggen gaat het bij 21 jaar en 8 maanden Box 3 om een totaal percentage van circa 8% verlies vóór belasting op het totaal belaste Box 3 vermogen en daar bovenop circa 23% van het totaal belaste Box 3 vermogen dat in 21 jaar en 8 maanden Box 3 ten onrechte van de Box 3 belastingbetalers als Vermogensrendementsheffing naar de staat is gegaan.

Dat was dus een massale aanslag op het recht op een ongestoord genot van eigendom voor spaarders en met name voor beleggers.

Het was dus in het najaar van 2022 eenvoudig vast te stellen dat er voor mensen met vermogen sprake was van een op lange termijn gemiddeld negatief rendement vóór belasting.

Daarvan was echter niets herkenbaar in de discussies in de commissies van financiën.

Zie de bijlage

De formules in de Wet Inkomstenbelasting 2001 vanaf 2017 voor beleggingen in Box 3 deugen niet

Zie voor de gevolgen de volgende bijlagen :

Vergelijking Forfaitair Rendement Beleggen in Box 3 volgens de methoden in de wet en volgens de realiteit (Grafieken)

Vergelijking Forfaitair Rendement Beleggen in Box 3 volgens de methoden in de wet en volgens de realiteit (Tabel)

Een eerdere versie van de Grafieken is van 27 september 2022 en was met een toelichting tijdig beschikbaar in de commissie van financiën van de Tweede Kamer en later ook in de commissie van financiën van de Eerste Kamer.

De formules in de Wet Inkomstenbelasting 2001 vanaf 2017 voor de bepaling van de rendementen van aandelen, obligaties en onroerende zaken in combinatie met de startwaarden voor 2016 deugen op een extreme wijze niet en dat sterk in het nadeel van de belastingbetalers.

Er dient gebruik te worden gemaakt van de gebruikelijke formules voor 15 jarige gemiddelden en niet van de vreemde formules die nu in de wet staan. Dat is ook op basis van de bestaande referenties in de wet.

Bovendien moeten de kosten en de inflatie in mindering worden gebracht.

Het gevolg is een aanzienlijk lager rendement waarmee gerekend mag worden en gemiddeld zelfs iets onder 0 %.

Als rechtsherstel en als overbrugging dient dus voor de belastingjaren van 2017 tot 2024 uit te worden gegaan van een forfaitair rendement voor Beleggen van gemiddeld iets onder 0%.

De coalitie bestond uit het kabinet Rutte IV gevormd door de VVD, D66, CDA en ChristenUnie met Mark Rutte (VVD) als premier, Sigrid Kaag (D66) als vice premier en minister van Financiën en Marnix van Rij (CDA) als staatssecretaris Fiscaliteit en Belastingdienst.

Op 10 november 2022 heeft de Tweede Kamer voor de “Wet rechtsherstel box 3” gestemd.

Voor hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties VVD (34 zetels), D66 (24 zetels), CDA (14 zetels), PvdA (9 zetels), GroenLinks (8 zetels), PvdD (6 zetels), ChristenUnie (5 zetels), FVD (5 zetels), SGP (3 zetels), JA21 (3 zetels), DENK (3 zetels), Groep Van Haga (3 zetels), Volt (2 zetels), BIJ1 (1 zetel), Fractie Den Haan (1 zetel), Lid Omtzigt (1 zetel) en BBB (1 zetel).

Tegen hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties SP (9 zetels) en PVV (17 zetels).

Afwezig was Lid Gündogan (1 zetel).

De voorstemmen betreffen dus 123 van de 150 zetels oftewel 80,0%.

Op 10 november 2022 heeft de Tweede Kamer voor de “Overbruggingswet box 3” gestemd.

Voor hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties VVD (34 zetels), D66 (24 zetels), PVV (17 zetels), CDA (14 zetels), PvdA (9 zetels), SP (9 zetels), GroenLinks (8 zetels), PvdD (6 zetels), ChristenUnie (5 zetels), FVD (5 zetels), SGP (3 zetels), JA21 (3 zetels), DENK (3 zetels), Volt (2 zetels), BIJ1 (1 zetel), Fractie Den Haan (1 zetel), Lid Omtzigt (1 zetel) en BBB (1 zetel).

Tegen hebben gestemd de aanwezige leden van de fractie Groep Van Haga (3 zetels).

Afwezig was Lid Gündogan (1 zetel).

De voorstemmen betreffen dus 146 van de 150 zetels oftewel 97,3%.

Bij deze stemmingen is er **ten onrechte** van uitgegaan dat er voor 600.000 Box 3 belastingbetalers met een significant vermogen in Beleggingen het **gemiddeld** wel goed zou zitten.

Dat aantal van 600.000 is genoemd door Staatssecretaris Marnix van Rij tijdens de behandeling in de commissie voor Financiën.

Ook in de Algemene Financiële Beschouwingen van 5 oktober 2023 houdt Staatssecretaris Marnix van Rij vol dat het gemiddeld wel goed zit en dat bezwaar maken tegen de heffing van 2022 cherrypicking is.

Er zijn 2 Box 3 publicaties die ook duidelijk maken dat de werkelijke reële rendementen voor beleggen vóór belasting circa 0% zijn.

Dat is het Bartjens artikel “Vermogenskrimp in box 3” in het FD van 22 november 2022 en het artikel “Vermogensheffing – Belaste verliezen” van Reinout van der Heiden, de hoofdredacteur van de Consumenten Geldgids van 5 april 2023 en daarin met name het Kader “Redelijk rendement over een periode van 15 jaar” waarin hij voor 2022 uitkomt op een 15 jarig gemiddelde van 0 %.

Het is verbazend om te zien hoe grote parlementaire meerderheden wetten goedkeuren die problemen moeten oplossen die verondersteld worden en die er met een betere en objectief controleerbare analyse zo niet zouden zijn ingediend.

4 Toekomstig stelsel Box 3

Op 8 september 2023 kwam de kamerbrief "Toekomstig stelsel box 3" met een aantal bijlagen van Staatssecretaris Marnix van Rij over Box 3 waaronder de concept "Wet werkelijk rendement box 3" als basis voor deze consultatie.

Er ligt nu een ruwe wet voor het belasten van het zogenaamde werkelijk rendement in Box 3 die in 2027 in zou moeten gaan. Deze wet ziet er zeer ingewikkeld uit en bezorgt nu al het nodige werk bij de deelnemers en verwerkers van de consultatie, het ministerie van financiën, banken en als het zo doorgaat bij de belastingbetalers, fiscalisten, banken, de belastingdienst en advocaten en rechters.

Merkwaardig is bijvoorbeeld het uitgangspunt dat de opbrengst gelijk moet blijven.

Dat zou alleen zo kunnen zijn als het tot nu toe gemiddeld rechtvaardig zou zijn en dat is het in vergaande mate niet het geval.

Verder wordt er geen rekening gehouden met het verlies van vermogen door inflatie en worden daarvoor merkwaardige argumenten gebruikt.

Belasten op basis van het (reële) werkelijk jaar op jaar rendement is complex en zal als het al lukt zeer grote schommelingen opleveren van grote positieve en ook grote negatieve rendementen voor belastingbetalers en de staat en dat is dus niet de oplossing.

Veel problemen hadden kunnen worden voorkomen indien Box 3 volgens de oorspronkelijke uitgangspunten was onderhouden met 30 % belasting op een actueel forfaitair rendement op basis van risicovrij beleggen en na aftrek van kosten en inflatie. Dus zoals Minister Gerrit Zalm het had bedoeld.

De jongste 10 jarige staatsobligaties kunnen bijvoorbeeld als referentie dienen en dat kan ook volgens een correct uitgerekend gemiddelde zijn over meer jaren.

Er is dan in feite gemiddeld budget neutraliteit met een significant deel van de staatsschuld.

Als de rente op de staatsschuld stijgt stijgen ook inkomsten uit Box 3 en omgekeerd.

Beleggers die meer risico willen nemen kunnen een hoger of een lager rendement halen. Dat is hun risico en het is dan ook niet redelijk dat de staat zonder enig risico zou profiteren van een toevallige hogere opbrengst. Daar staat dan tegenover dat ook een verlies niet wordt gecompenseerd.

De PvdA (Wouter Bos) heeft dat goed verwoord op 8 december 1999.

Onder andere de VEB, de Consumentenbond en Cor Overduin stellen bovendien terecht dat de kosten en de inflatie in mindering moeten worden gebracht op het nominaal rendement.

Ook zijn er veel reacties ingediend in de Consultatie die aangeven dat inflatie in mindering moet worden gebracht.

Gespaard of belegd vermogen is bedoeld om op termijn te worden gebruikt.

De koopkracht daarvan wordt verminderd door inflatie.

Inflatie is dus verlies op vermogen.

Dat verlies op het vermogen door inflatie dient dus in mindering te worden gebracht op het rendement dat gebruikt wordt voor de belastingheffing.

Dat geldt voor een rendement in Euro en voor een forfaitair rendementspercentage.

Bij een forfaitair rendementspercentage is dat eenvoudig op te lossen door het jaarinflatie percentage van december van het belastingjaar in mindering te brengen evenals het jaarkosten percentage.

Het jaarinflatie percentage mag daarbij ook een correct uitgerekend meerjarig gemiddelde zijn dat dan wel aansluit bij de bepaling van en correct bepaald meerjarig gemiddelde van de referentie voor het bruto rendement. Zie verder.

In het voorliggende plan wordt er echter niet gekozen om inflatie in mindering te brengen en dat in tegenstelling tot de oorsprong van Box 3.

In de Memorie van toelichting staat op blad 28 onder "5.2 Belasting op basis van het reële werkelijke rendement".

Zie voor een kopie van de tekst de bijlage

Memorie van toelichting over belasting op basis van het reële werkelijke rendement

Daarin staat de volgende tekst

Het voorstel is om het nominale werkelijke rendement uit sparen en beleggen te belasten. Het nominale werkelijke rendement is de toename van de waarde van het vermogen in euro.

Tegenover het nominale werkelijke rendement staat het reële werkelijke rendement. Het reële werkelijke rendement is de toename van de hoeveelheid goederen en diensten die de belastingplichtige met het vermogen kan kopen. Het verschil tussen het nominale en het reële werkelijke rendement is de geldontwaarding (inflatie).

Het reële werkelijke rendement sluit het beste aan bij het draagkrachtbeginsel. Het deel van het nominale inkomen dat nodig is om de koopkracht van het vermogen op peil te houden, levert de spaarder geen extra draagkracht op ten opzichte van iemand zonder spaargeld.

Het reële werkelijke rendement dient dan ook de basis te zijn voor belastingheffing in Box 3.

Belastingheffing moet namelijk eerlijk en rechtvaardig zijn en het argument dat het minder belasting op zal leveren tenzij het tarief wordt verhoogd, dat het lastig is en dat het bij deflatie de andere kant opwerkt mogen dan ook geen rol spelen.

Het is bij rechtsherstel en bij veranderingen in de toekomst ook belangrijk om te weten wat 22 jaar Box 3 inmiddels heeft aangericht.

Zie daarvoor de volgende bijlagen :

Analyse 22 jaar Box 3 - Grafieken

Overzicht 22 jaar Box 3 - In de onderscheiden delen - In de totale percentages voor de gehele periode

Overzicht 22 jaar Box 3 - In de onderscheiden delen - In de gemiddelde percentages per jaar

Het volgende is gebaseerd **op de totalen over de gehele periode van de 22 jaar** dat Box 3 bestaat vanaf eind 2000 en volgens het prijspeil van eind 2000.

Sparen gaf in 22 jaar Box 3 vóór belasting een verlies van gemiddeld 13% en als gevolg van de Box 3 belasting een verlies van gemiddeld bijna 29%. De Box 3 belastingheffing verhoogde dus het verlies met gemiddeld bijna 16% van het gespaarde vermogen.

Beleggen in Aandelen en Obligaties leverde in 22 jaar Box 3 gemiddeld slechts 1,5% op vóór belasting en had als gevolg van de Box 3 belasting een verlies van gemiddeld 24,4%. Dat is een negatief effect van gemiddeld bijna 26% van het belegde vermogen en dat komt neer op een belastingheffing van 1749%.

Een bestaande woning voor alleen eigen gebruik in Box 3 (zoals een vakantiewoning) is in de praktijk geen belegd vermogen, maar gemiddeld een stevige kostenpost die in 22 jaar Box 3 vóór belasting zorgde voor een verlies van gemiddeld 16% van de waarde van de woning en als gevolg van de Box 3 belasting een verlies van gemiddeld 46% van de waarde van de woning. De belastingheffing verhoogde dus het verlies met gemiddeld 30% van de waarde van de woning.

Alle posten van Beleggen samen gaven in 22 jaar Box 3 vóór belasting een verlies van gemiddeld 8% en als gevolg van de Box 3 belasting een verlies van gemiddeld 36%. De Box 3 belastingheffing verhoogde dus het verlies met gemiddeld 28% van het vermogen.

Uitgaande van een geschatte verhouding in het totaal belaste Box 3 vermogen van 40% sparen en 60% beleggen gaat het bij 22 jaar Box 3 om een totaal percentage van circa 10% verlies vóór belasting op het totaal belaste Box 3 vermogen en daar bovenop circa 23% van het totaal belaste Box 3 vermogen dat in 22 jaar Box 3 ten onrechte van de Box 3 belastingbetalers als Vermogensrendementsheffing naar de staat is gegaan.

Dat was dus een massale aanslag op het recht op een ongestoord genot van eigendom voor spaarders en met name voor beleggers.

De gemiddelde reële werkelijke rendementen in 22 jaar Box 3 waren dus negatief.

Het is duidelijk dat echt rechtvaardig rechtsherstel van Box 3 veel geld zal kosten.

Ook zal een nieuwe echt rechtvaardige Box 3 wet minder opleveren dan de beoogde ruim 4 miljard Euro per jaar.

Het gaat in Box 3 echter tot nu toe om circa 1% van de begroting en daar moet een oplossing voor mogelijk zijn die ook rechtvaardig zal moeten zijn.

Zie ook de bijlage Een budget idee

5 Conclusies en voorstellen

Belastingwetten moeten in de eerste plaats rechtvaardig zijn en dat ook als een aanpassing daarvoor van een wet daardoor minder budget oplevert binnen hetzelfde onderdeel van de wet.

Inflatie is verlies op vermogen en dat dient in Box 3 in mindering te worden gebracht op de mogelijke inkomsten en daar mag dus geen belasting over worden geheven.

Het bezit van een tweede woning en zelfs meer woningen is op zich geen inkomstenbron. De prijsontwikkeling die kan plaatsvinden is ook als inflatie te zien. Ook bij verkoop geldt dat. Daarnaast moeten er kosten worden gemaakt voor het in stand houden.

De formules in de Wet Inkomstenbelasting 2001 vanaf 2017 voor de bepaling van de rendementen van aandelen, obligaties en onroerende zaken in combinatie met de startwaarden voor 2016 deugen op een extreme wijze niet en dat sterk in het nadeel van de belastingbetalers.

Er dient gebruik te worden gemaakt van de gebruikelijke formules voor 15 jarige gemiddelden en niet van de vreemde formules die nu in de wet staan. Dat is ook op basis van de bestaande referenties in de wet.

Bovendien moeten de kosten en de inflatie in mindering worden gebracht.

Het gevolg is een aanzienlijk lager rendement waarmee gerekend mag worden en gemiddeld zelfs iets onder 0 %.

Als rechtsherstel en als overbrugging dient dus voor de belastingjaren van 2017 tot 2024 uit te worden gegaan van een forfaitair rendement voor Beleggen van gemiddeld iets onder 0 %.

Een alternatief kan een oplossing zijn op basis van één goed en rechtvaardig bepaald forfaitair rendement per belasting jaar vanaf 2001 zoals verder hieronder aangegeven.

Het volgende is gebaseerd op **de totalen over de gehele periode van de 22 jaar** dat Box 3 bestaat vanaf eind 2000 en volgens het prijspeil van eind 2000.

Sparen gaf in 22 jaar Box 3 vóór belasting een verlies van gemiddeld 13% en als gevolg van de Box 3 belasting een verlies van gemiddeld bijna 29%. De Box 3 belastingheffing verhoogde dus het verlies met gemiddeld bijna 16% van het gespaarde vermogen.

Alle posten van Beleggen samen gaven in 22 jaar Box 3 vóór belasting een verlies van gemiddeld 8% en als gevolg van de Box 3 belasting een verlies van gemiddeld 36%. De Box 3 belastingheffing verhoogde dus het verlies met gemiddeld 28% van het vermogen.

Uitgaande van een geschatte verhouding in het totaal belaste Box 3 vermogen van 40% sparen en 60% beleggen gaat het bij 22 jaar Box 3 om een totaal percentage van circa 10% verlies vóór belasting op het totaal belaste Box 3 vermogen en daar bovenop circa 23% van het totaal belaste Box 3 vermogen dat in 22 jaar Box 3 ten onrechte van de Box 3 belastingbetalers als Vermogensrendementsheffing naar de staat is gegaan.

Dat was dus een massale aanslag op het recht op een ongestoord genot van eigendom voor spaarders en met name voor beleggers.

Het gemiddelde (reële) werkelijke rendement over de gehele periode van 22 jaar Box 3 was duidelijk negatief.

Het voorstel is om, gezien de aangetoonde gemiddeld aanzienlijk lagere werkelijke rendementen dan vaak verondersteld van 22 jaar Box 3 en de complexiteit van de gehele "Wet werkelijk rendement box 3" die nu ter consultatie ligt, deze terug te trekken en zo snel als mogelijk te gaan naar één goed en rechtvaardig bepaald forfaitair rendement per belasting jaar op basis van de rente van de jongste tienjarige staatsobligaties met daarop in mindering het inflatie percentage en 1% voor de kosten.

Dus zoals het oorspronkelijk in 1999 was bedoeld en het ten onrechte niet goed is onderhouden.

Daarnaast is het voorstel om één goed en rechtvaardig bepaald forfaitair rendement op basis van dezelfde gronden met terugwerkende kracht voor elk belasting jaar dat Box 3 bestaat vanaf 2001 toe te passen en het nadelig verschil voor de betrokkenen met de wettelijke jaarrentes met rente op rente in mindering te brengen op de nieuwe Box 3 belastingheffingen en als dat niet toereikend is binnen 5 jaar uit te keren.

6 Overzicht van de bijlagen in dit document

A4 staand

- De referenties voor de bepaling van het forfaitair rendement en de weging voor beleggen in Belastingplan 2017
- Toelichting op de tabellen en de grafieken
- Memorie van toelichting over belasting op basis van het reële werkelijke rendement
- De formules in de Wet Inkomstenbelasting 2001 vanaf 2017 voor beleggingen in Box 3 deugen niet
- Een budget idee

A4 liggend

Tabellen

- Overzicht 15 jaar Box 3 - In de onderscheiden delen - In de totale percentages voor de gehele periode
- Overzicht 21 jaar en 8 maanden Box 3 - In de onderscheiden delen - In de totale percentages voor de gehele periode
- Overzicht 22 jaar Box 3 - In de onderscheiden delen - In de totale percentages voor de gehele periode
- Overzicht 22 jaar Box 3 - In de onderscheiden delen - In de gemiddelde percentages per jaar
- Vergelijking Forfaitair Rendement Beleggen in Box 3 volgens de methoden in de wet en volgens de realiteit

Grafieken

- Analyse 22 jaar Box 3 - Grafieken
- Vergelijking Forfaitair Rendement Beleggen in Box 3 volgens de methoden in de wet en volgens de realiteit

De referenties voor de bepaling van het forfaitair rendement en de weging voor beleggen in Belastingplan 2017

Vanaf belastingjaar 2017 worden in de Wet inkomstenbelasting 2001 voor de bepaling van het **forfaitair rendement** voor Beleggen onderscheiden de delen Aandelen, Obligaties en Onroerende Zaken.

De weging van deze delen is bepaald op 33% voor Aandelen, 14% voor Obligaties en 53% voor Onroerende Zaken.

Deze verhoudingen zijn gebaseerd op de historische cijfers in de Box 3 belasting aangiftes.

Op basis van de aangiftes voor Box 3 is voor het deel Beleggingen bekend dat circa 40% bestaat uit Beleggingsrekeningen, circa 45% uit Onroerende Zaken en circa 15% onder de Rest valt.

Voor het deel Beleggingsrekeningen is de aanname gedaan van de verhouding 70% Aandelen en 30% Obligaties.

Voor het deel Rest is de aanname gedaan dat die hetzelfde rendement heeft als het gemiddelde rendement van de andere delen.

Voor beleggen in Aandelen is als referentie gekozen voor de MSCI Europe Gross in Local. Dat is met herbeleggen van het dividend en zonder kosten. Volgens de MSCI Methodologie kan de versie in Local niet worden gerepliceerd in de echte wereld. Het is namelijk de theoretische versie die corrigeert voor wisselkoersschommelingen oftewel een continu afgedekte portefeuille. Er zijn in de Local versie afwijkingen die tot 3% per jaar op kunnen lopen ten opzichte van de Euro versie.

De MSCI Europe Gross in Euro is de realistische versie en die is dan ook toegevoegd. Het zou beter zijn als de Euro versie zou worden aangehouden in de Wet Inkomstenbelasting 2001.

De index betreft nu 427 bedrijven uit 15 Europese landen waaronder ook niet Euro landen.

Er wordt ook onderhoud gedaan op de samenstelling.

Voor beleggen in Obligaties is als referentie gekozen voor de jaargemiddelden van de kapitaalmarktrentevoet van de jongste Nederlandse tienjarige Staatsobligaties.

Voor beleggen in Onroerende Zaken is als referentie gekozen voor de jaarlijkse prijsindexcijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek voor Bestaande Koopwoningen. Dat is zonder prijscorrectie voor woningverbetering en zonder kosten. Waar hier gesproken wordt over bruto rendement gaat het in feite over prijsontwikkeling oftewel inflatie in dit marktsegment.

Deze referenties gelden nog steeds.

Toelichting op de tabellen en de grafieken

Er is een analyse gemaakt die gaat over 15 jaar en over 22 jaar Box 3 op basis van de vermogensdelen zoals in Belastingplan 2017 en de daarin gebruikte referenties voor de bruto rendementen op jaarbasis en de onderlinge weging. .

Er wordt daarbij gekeken naar vermogens die al bestonden voordat de Wet Inkomstenbelasting 2001 van kracht werd.

Het betreft de delen na aftrek van het Heffingsvrij-Vermogen en er wordt gerekend met de nominale jaarlijkse bruto rendementen en met de inflatie.

Voor de eenvoud wordt gekeken naar startbedragen van € 100.000 en starpercentages van 100%.

Voor andere startbedragen gelden dezelfde verhoudingen percentages.

Voor beleggen is als weging aangehouden 33% voor Aandelen, 14% voor Obligaties en 53% voor Onroerende Zaken.

Voor beleggen in Aandelen en Obligaties en dergelijke is de verhouding aangehouden van 70% Aandelen en 30% Obligaties.

In de belastingaangifte vallen deze ook onder dezelfde soort beleggingen zonder onderscheid.

Voor de nieuwe berekeningsmethode is het ook zondermeer toepasbaar.

De aangehouden kosten zijn voor sparen 0%.

De aangehouden kosten voor beleggen in aandelen en obligaties zijn 1% per jaar.

Als argumentatie kan gekeken worden naar het “Eindrapport van de Commissie Inkomstenbelasting” van 18 juni 2013 (Dijkhuizen). Over de Bankkosten wordt op blad 63 over Tabel 4.2.1 gemeld “Er is bij deze opstelling bij gebrek aan geschikte bronnen geen rekening gehouden met kosten, zoals bewaarloon en transactiekosten (enkele tienden tot een half procent per transactie) bij aandelen en obligaties, beheerskosten bij beleggingsfondsen (een half procent tot enkele procenten per jaar) en kosten voor Vermogensbeheer.”.

Er wordt in de analyse voor sparen, aandelen en obligaties in de periode van 15 jaar en van 22 jaar geen geld ingelegd. De kosten en de Vermogensrendementsheffing worden elk jaar betaald uit het betreffende vermogen en verder wordt er niets opgenomen.

Voor de kosten voor Onroerende Zaken wordt uitgegaan van de vaste kosten voor het bezit van de bestaande woning voor alleen eigen gebruik en om deze woning op een verantwoorde wijze te onderhouden en te beschermen tegen risico's.

De kosten die daarbovenop komen zoals het energieverbruik bij het verblijven in de woning en inboedel worden buiten beschouwing gelaten evenals de kosten voor een eventuele hypotheek.

Bovendien worden de kosten voor woningverbetering buiten beschouwing gelaten terwijl de aangehouden CBS data niet uitgaat van woningen waaraan niets verbeterd wordt, maar van in feite woningen die met hun tijd meegaan.

Het gaat om de kosten voor de WOZ / OZB (0,2 %), Opstalverzekering (0,2 %), Vastrecht aansluitingen en vorstvrij en droog houden (0,3 %), Waterschap (0,1 %) en met name onderhoud (1,2 %).

Voor de kosten wordt op grond daarvan uitgegaan van 2 % per jaar.

Er wordt in de analyse voor onroerende zaken in de periode van 15 en van 22 jaar geen geld opgenomen hetgeen ook niet mogelijk is, maar er wordt wel elk jaar ten koste van de omvang van het vermogen geld ingelegd voor de betaling van de kosten en de Vermogensrendementsheffing.

Voor de inflatie wordt uitgegaan van de CPI data van het CBS voor de maanden december van elk belastingjaar.

In de analyse “Vergelijking Forfaitair Rendement Beleggen in Box 3 volgens de methoden in de wet en volgens de realiteit” is voor zowel het deel volgens de wet en als het deel volgens de realiteit gebruik gemaakt van de vermogensdelen zoals in de Wet Inkomstenbelasting 2001 vanaf 2017 en de daarin gebruikte referenties voor de bruto rendementen op jaarbasis en de onderlinge weging. Deze gelden ook vandaag nog.

Het enige verschil is dat in het deel volgens de wet de formules voor het zogenaamde langjarig gemiddelde uit de wet worden gebruikt en in het deel volgens de realiteit de normale gebruikelijke formules voor 15 jarige gemiddelden.

De genoemde referentie voor Aandelen is theoretisch en er zijn geen fondsen bekend die dat 1 op 1 volgen.

Het is ook een rendement die niet eenvoudig is te bereiken en het werkelijke gemiddelde rendement zal dan ook vaak lager liggen.

De genoemde referentie voor Obligaties is theoretisch en er bestaan geen fondsen die het volgen.

Er zijn sowieso geen fondsen bekend die alleen in Nederlandse Staatsobligaties beleggen.

De mogelijkheden om als particulier te beleggen in specifieke Nederlandse Staatsobligaties zijn sowieso zeer beperkt.

Uitgifte is voorbehouden aan grote marktpartijen en daarvan komt slechts een marginaal deel op de markt.

Beleggingsfondsen in Staatsobligaties van een aantal Europese landen zijn er wel, maar deze zijn zeker niet risicovrij vanwege de wisselende rentes die invloed hebben op de waarden van de obligaties en de onvoorspelbaarheid daarvan.

Een theoretische aanpak zou kunnen zijn om elk jaar voor 1/10 deel van het totale in te leggen bedrag dat in deze 10 jarige Staatsobligaties wordt belegd de jongste 10 jarige staatsobligatie te kopen en deze te laten aflopen en dan een nieuwe te kopen voor het vrijgekomen nominale bedrag en de in dat jaar ontvangen couponrentes van alle delen. Na 10 jaar is het dan opgebouwd.

In de berekeningen voor de tabellen en grafieken wordt echter net gedaan of de couponrente van de jongste Nederlandse tienjarige Staatsobligaties een soort jaarrente is op een spaarrekening.

Bij Onroerende zaken wordt vaak gesproken over waarde ontwikkeling.

Dat is te zien als een commercieel begrip.

Als een woning namelijk alleen in de staat wordt gehouden zoals deze na oplevering was, dan is het onder normale omstandigheden niet te verwachten dat de prijsontwikkeling meer doet dan de inflatie volgen.

Dat zal ook op zich al de nodige kosten met zich meebrengen.

Bij achterblijvende woningverbetering kan deze prijsontwikkeling zelfs achterblijven.

Het CBS spreekt ook over "Bestaande koopwoningen; verkoopprijzen prijsindex 2015=100" en niet over waarde ontwikkeling. Dat is dus vergelijkbaar met de CPI oftewel de Consumenten Prijs Index.

Bij de verkoop van een woning en de koop van een gelijksoortige nieuwe woning in een gelijksoortige omgeving geeft dat alleen maar veel kosten zonder dat de waarde stijgt.

Ook zal het bezit van een woning de nodige kosten met zich meebrengen om de waarde te behouden.

Memorie van toelichting over belasting op basis van het reële werkelijke rendement

Het volgende is een kopie van de tekst uit de Memorie van toelichting.

5. Overwogen alternatieven

.....

5.2 Belasting op basis van het reële werkelijke rendement

Het voorstel is om het nominale werkelijke rendement uit sparen en beleggen te belasten. Het nominale werkelijke rendement is de toename van de waarde van het vermogen in euro.

Tegenover het nominale werkelijke rendement staat het reële werkelijke rendement. Het reële werkelijke rendement is de toename van de hoeveelheid goederen en diensten die de belastingplichtige met het vermogen kan kopen. Het verschil tussen het nominale en het reële werkelijke rendement is de geldontwaarding (inflatie).

Het reële werkelijke rendement sluit het beste aan bij het draagkrachtbeginsel. Het deel van het nominale inkomen dat nodig is om de koopkracht van het vermogen op peil te houden, levert de spaarder geen extra draagkracht op ten opzichte van iemand zonder spaargeld.

Rekening houden met inflatie zou naar verwachting aanzienlijke budgettaire gevolgen hebben. Het reële inkomen is immers normaal gesproken lager dan het nominale inkomen. Dit kan in box 3 (geheel of gedeeltelijk) gecompenseerd worden met een lager heffingvrij inkomen en/of een hoger tarief. Gemiddeld schieten belastingplichtigen er dan per saldo niets mee op. Het zou voor de te betalen belasting immers niet uitmaken of bijvoorbeeld 30% belasting verschuldigd is over € 6.000 nominaal werkelijk rendement of bijvoorbeeld 45% over € 4.000 reëel werkelijk rendement.

Verder is van belang dat het heffingvrije inkomen indirect al in zekere mate een tegemoetkoming biedt voor het belasten van het nominale werkelijke rendement.

Aansluiten bij het nominale werkelijke rendement is bovendien herkenbaar en eenvoudig. Het belasten van het nominale werkelijke rendement is ook de hoofdregel in de andere delen van het belastingstelsel. Als in box 3 het reële werkelijke rendement zou worden belast, zou dat tot verschillen tussen de boxen leiden. Rente-inkomsten zouden in box 2 bijvoorbeeld nominaal worden belast en in box 3 reëel. Dat kan tot gedragseffecten leiden. Rekening houden met inflatie zou het stelsel complexer maken voor de burger en de uitvoering. Inflatie staat immers niet op de bankafschriften. Een ander punt is dat het lastig uitlegbaar zal zijn als spiegelbeeldig extra belasting wordt geheven in het geval van negatieve inflatie (deflatie).

De formules in de Wet Inkomstenbelasting 2001 vanaf 2017 voor beleggingen in Box 3 deugen niet

In de informatie over beleggingen is het gebruikelijk dat er naast jaarrendementen in percentages ook meerjarige gemiddelde jaarrendementen in percentages worden vermeld. Kortweg wordt er bijvoorbeeld vermeld “het rendement over 15 jaar”. Een dergelijk meerjarig gemiddeld jaarrendement is gebaseerd op een percentage dat indien dat in theorie herhaald over alle jaren van de meerjarige periode zou hebben plaatsgevonden de bijbehorende factor van de eindwaarde gedeeld door de beginwaarde (met beide waarden in gelijke grootheden) in grootte gelijk is aan de soortgelijke factor voor de bedoelde periode in de realiteit.

Daarbij kan voor elk jaar sprake zijn van een jaarspecifiek jaarrendement in percentage dat ook negatief kan zijn.

Er is ook sprake op het eind van elk jaar van het jaarrendement van dat jaar op het eindsaldo van voorgaand jaar inclusief het bijbehorende jaarrendement van dat voorgaande jaar.

Rendementspercentages die bijvoorbeeld op factsheets staan en of zijn gepubliceerd zijn op die wijze bepaald en daarbij zijn uiteraard ook andere perioden mogelijk dan 15 jaar zoals bijvoorbeeld 5 jaar of 10 jaar en ook vanaf het startmoment van een bepaalde index of een beleggingsfonds.

Voor Box 3 is met name ook de periode vanaf de start van Box 3 op eind 2000 interessant.

In de Wet Inkomstenbelasting 2001 vanaf 2017 staat echter voor elk van de 3 categorieën (aandelen, obligaties en onroerende zaken) een formule voor de bepaling van het te hanteren jaarrendement in percentage die sterk afwijkt van de hiervoor beschreven gebruikelijke methodiek.

Het gaat daarbij nog wel om een theoretische 15 jaar, maar daar wordt echter wel heel anders mee omgegaan.

Per categorie wordt namelijk in elk lopend belastingjaar voor de bepaling van het zogenaamde langetermijnrendement in percentage voor het komende belastingjaar net gedaan of het in het lopende belastingjaar geldende langetermijnrendement maar liefst voor 14 jaren van de theoretische 15 jaren van toepassing is.

Dat langetermijnrendement van het lopende belastingjaar is dus in feite niet alleen voor het lopende belastingjaar van toepassing, maar ook voor de 13 jaren van 14 tot 2 jaar daarvoor.

Het voor de referentie van de categorie geldende gerealiseerde bruto jaarrendement in percentage van het jaar voorafgaand aan het lopende belastingjaar telt dus slechts voor 1 jaar van de 15 theoretische jaren mee.

Voor het belastingjaar 2016 zijn relatief hoge startwaarden bepaald voor de 3 langetermijnrendementen in percentage. Deze zijn voor het belastingjaar 2016 zelf dus niet toegepast. De 4% gold toen namelijk nog voor alle vermogensdelen.

In 2016 werden de formules echter wel voor het eerst toegepast voor de bepaling van de 3 langetermijnrendementen voor het belastingjaar 2017.

Het is ook zo dat voor de langetermijnrendementen die gelden voor het belastingjaar 2017 de gerealiseerde bruto jaarrendementen van de 3 categorieën van 2015 zijn toegepast en voor het belastingjaar 2018 de gerealiseerde bruto jaarrendementen van de 3 categorieën van 2016. Dat is dus ook steeds voor 1 van de 15 theoretische jaren.

Het toepassen van de principieel verkeerde formules voor beleggingen in Box 3 en dat in combinatie met de veel te hoge startwaarden heeft gemiddeld gezien ingrijpende en zeer nadelige gevolgen voor de Box 3 belastingbetalers met beleggingen en dat gemiddeld voor alle belastingjaren van 2017 tot en met 2024.

De gebruikelijke formule is $\text{Jaargemiddelde} = ((\text{Index_eind} / \text{Index_begin})^{(1 / \text{aantal_jaren})} - 1) * 100\%$

De voor de 3 posten gebruikte formule in de Wet Inkomstenbelasting 2001 vanaf 2017 is

$$RI_n = + (((1 + 0,01 * RI_{n-1})^{14} * (1 + 0,01 * R_{n-2}))^{(1 / 15)} - 1) * 100\%$$

met RI_n het langetermijnrendement voor jaar n
 RI_{n-1} het langetermijnrendement voor jaar n-1
 R_{n-2} het rendement voor jaar n-2 .

Deze formule wordt gebruikt vanaf het belastingjaar 2017 en voor de eerste langetermijnrendementen van 2016 zijn startwaarden aangenomen. Deze startwaarden werken echter eeuwig door. Indien bijvoorbeeld over de eerste 15 jaar de werkelijke rendementen 0% zijn, dan worden over die 15 jaar rendementen verondersteld van gemiddeld 59,28% tot 59,78% van de startwaarden en voor jaar 15 nog rendementen van 34,42% tot 35,06% van de startwaarden.

Een budget idee

Het is in principe mogelijk om CO₂ neutraal aardgas te winnen met een minimaal risico voor aardbevingen. Dat kan namelijk door drukstabilisatie toe te passen met CO₂.

Bij de aardbevingsschade in Groningen en mogelijk op andere plaatsen is het uiteraard belangrijk dat deze ruimhartig wordt vergoed en dat de schade kan worden hersteld en dat ook voor zover nodig versterking zal plaatsvinden.

Drukstabilisatie kan met stikstof, maar CO₂ is ook een optie.

Het principe komt er op neer dat de druk in het aardgasveld stabiel wordt gehouden.

Het is bekend dat CO₂ injectie kan worden gebruikt om uit bijna lege aardgasvelden nog aardgas te kunnen winnen.

De CO₂ uit het gewonnen gas verwijderen is daarbij mogelijk en deze kan weer het gasveld in.

De aanvullende CO₂ helpt om het CO₂ probleem te verminderen.

Dat kan de CO₂ zijn van aardgasgestookte elektriciteitscentrales.

Daarmee kan CO₂ neutraal elektriciteit worden opgewekt met aardgas.

De vrijkomende CO₂ levert namelijk circa 90% van de voor de drukstabilisatie gevraagde hoeveelheid.

Aardgas centrales zijn ideaal als aanvulling op weersafhankelijke energiebronnen aangezien deze snel in en uit kunnen worden geschakeld en ook variabel kunnen werken.

Ze zijn dus in feite nodig in de energie transitie en het kan dus zelfs CO₂ neutraal.

Dit kan in principe in elk aardgasveld worden toegepast een ook waar het risico voor aardbevingen minder gevolgen heeft.

Nu is de winning van het Gronings gasveld stopgezet.

Een probleem is echter dat de druk in het Gronings gasveld daarbij nog veel jaren zal blijven zakken.

Dat komt doordat de aardgasvelden in het zuidoosten van dat aardgasveld een lagere druk hebben en het gas ondergronds in die richting blijft wegstromen (Overleggroep Groningen 2.0 - 2018).

Drukstabilisatie is dus sowieso nodig om het risico op aardbevingen voor Groningen te verminderen.

Met het stoppen van de aardgaswinning worden enorme kapitalen weggegooid en worden bij de inkoop van gas vaak discutabele regimes gesteund.

Overzicht 15 jaar Box 3 - In de onderscheiden delen - In de totale percentages voor de gehele periode			Status	16 oktober 2023		
Omschrijving	Sparen	Beleggen				
		Aandelen	Obligaties	Bestaande Woning in Box 3	Volgens Weging 33 - 14 - 53	70% Aandelen 30% Obligaties
Percentages van de Startvermogens eind 2000 in de waarden van eind 2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Percentages van de waarden in Euro eind 2015 relatief ten opzichte van de waarden in Euro eind 2000						
Vermogens zonder kosten, zonder belasting en zonder inflatie	142,1	155,8	162,4	119,8	137,7	157,8
Vermogens met kosten, zonder belasting en zonder inflatie	142,1	134,0	139,9	82,8	107,7	135,8
Vermogens met kosten, met belasting en zonder inflatie	118,8	111,6	116,9	60,7	85,4	113,2
Prijspeil eind 2015 ten opzichte van eind 2000	131,8	131,8	131,8	131,8	131,8	131,8
Percentages van de waarden eind 2015 ten opzichte van de Startvermogens in de waarden van eind 2000 oftewel met verrekening van de inflatie						
Vermogens zonder kosten, zonder belasting en met inflatie	107,8	118,2	123,2	90,9	104,4	119,7
Vermogens met kosten, zonder belasting en met inflatie	107,8	101,7	106,1	59,5	80,0	103,0
Totaal Werkelijk Rendement met kosten, zonder belasting en met inflatie voor de gehele periode van 15 jaar	7,8	1,7	6,1	-40,5	-20,0	3,0
Netto Vermogens met kosten, met belasting en met inflatie	90,2	84,7	88,7	40,7	61,9	85,9
Totaal Netto Rendement met kosten, met belasting en met inflatie voor de gehele periode van 15 jaar	-9,8	-15,3	-11,3	-59,3	-38,1	-14,1
Effect van de totaal betaalde belasting oftewel Vermogensrendementsheffing (Totaal Netto Rendement minus Totaal Werkelijk Rendement)	-17,7	-17,0	-17,5	-18,8	-18,0	-17,1
Percentages van het (Effect van de totaal betaalde Vermogensrendementsheffing) / (Totaal Werkelijk Rendement voor de gehele periode)	226	1.014	285	oneindig	oneindig	568
Ter informatie						
Percentages Weging Beleggingen volgens Belastingplan 2017		33,00	14,00	53,00	100,00	47,00
Volgens de Belastingdienst verondersteld rendement als laag oftewel rendemenstklasse I of hoog oftewel rendementsklasse II vanaf 2017 (na de 4 % voor alle delen van 2001 t/m 2016)	laag	hoog	hoog	hoog	hoog	hoog
Percentages in rekening gebrachte kosten per jaar	0,00	1,00	1,00	2,00	1,53	1,00

Overzicht 21 jaar en 8 maanden Box 3 - In de onderscheiden delen - In de totale percentages voor de gehele periode - 26 september 2022					
Omschrijving	Sparen	Beleggen			
		Aandelen	Obligaties	Bestaande Woning in Box 3	Volgens Weging
Percentages van de Startvermogens eind 2000 in de waarden van eind 2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Percentages van de waarden in Euro eind augustus 2022 relatief ten opzichte van de waarden in Euro eind 2000					
Vermogens zonder kosten, zonder belasting en zonder inflatie	143,7	220,8	166,1	223,9	214,8
Vermogens met kosten , zonder belasting en zonder inflatie	143,7	177,8	133,4	149,5	156,5
Prijsspeil eind augustus 2022 ten opzichte van eind 2000	165,2	165,2	165,2	165,2	165,2
Percentages van de waarden eind augustus 2022 ten opzichte van de Startvermogens in de waarden van eind 2000 oftewel met verrekening van de inflatie					
Vermogens zonder kosten, zonder belasting en met inflatie	87,0	133,6	100,6	135,6	130,0
Vermogens met kosten , zonder belasting en met inflatie	87,0	107,6	80,7	90,5	94,8
Totaal Werkelijk Rendement met kosten, zonder belasting en met inflatie voor de gehele periode van 21 jaar en 8 maanden	-13,0	7,6	-19,3	-9,5	-5,2
Netto Vermogens met kosten, met belasting en met inflatie	71,4	80,7	60,8	60,6	67,3
Totaal Netto Rendement met kosten, met belasting en met inflatie voor de gehele periode van 21 jaar en 8 maanden	-28,6	-19,3	-39,2	-39,4	-32,7
Effect van de totaal betaalde belasting oftewel Vermogensrendementsheffing (Totaal Netto Rendement minus Totaal Werkelijk Rendement)	-15,6	-26,9	-20,0	-29,9	-27,5
Percentages van het (Effect van de totaal betaalde Vermogensrendementsheffing) / (Totaal Werkelijk Rendement voor de gehele periode)	oneindig	354	oneindig	oneindig	oneindig
Ter informatie					
Percentages Weging Beleggingen volgens Belastingplan 2017		33,00	14,00	53,00	100,00
Volgens de Belastingdienst verondersteld rendement als laag oftewel rendemenstklasse I of hoog oftewel rendementsklasse II vanaf 2017 (na de 4 % voor alle delen van 2001 t/m 2016)	laag	hoog	hoog	hoog	hoog
Percentages in rekening gebrachte kosten per jaar	0,00	1,00	1,00	2,00	1,53

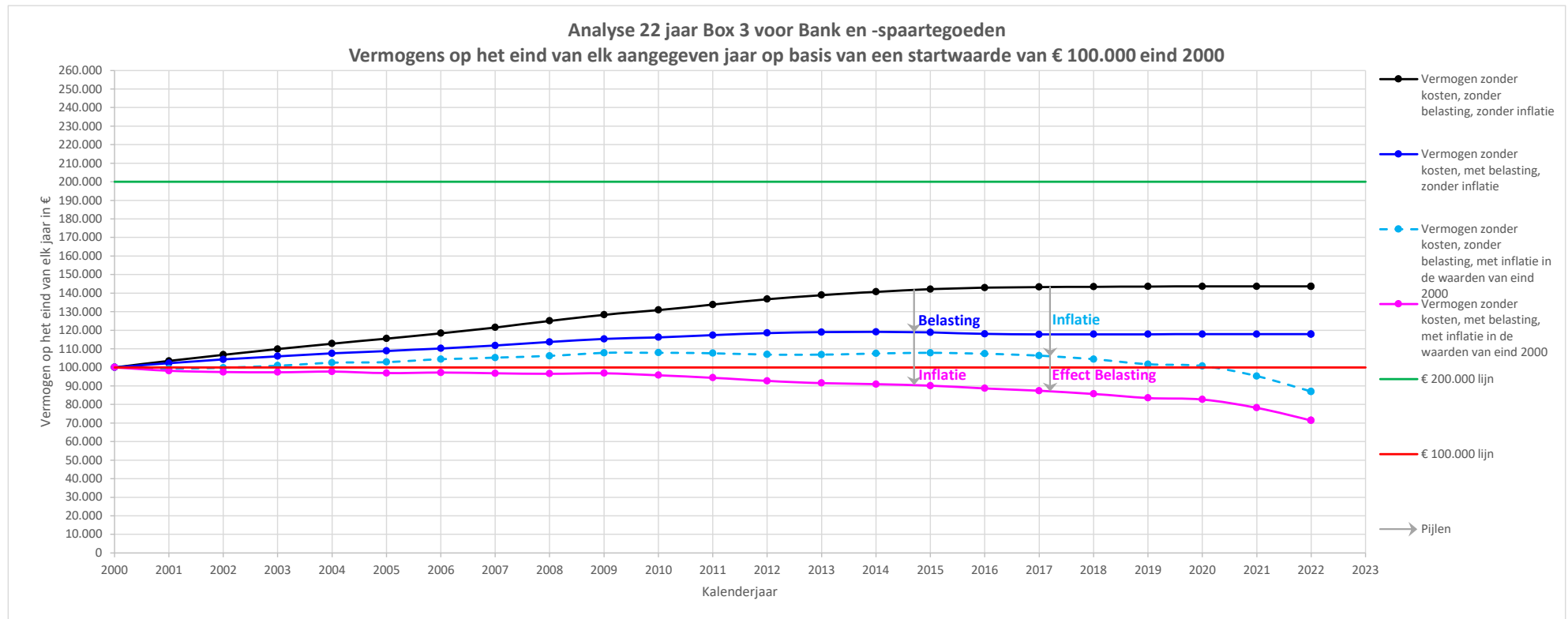
Overzicht 22 jaar Box 3 - In de onderscheiden delen - In de totale percentages voor de gehele periode			Status	16 oktober 2023		
Omschrijving	Sparen	Beleggen				
		Aandelen	Obligaties	Bestaande Woning in Box 3	Volgens Weging 33 - 14 - 53	70% Aandelen 30% Obligaties
Percentages van de Startvermogens eind 2000 in de waarden van eind 2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Percentages van de waarden in Euro eind 2022 relatief ten opzichte van de waarden in Euro eind 2000						
Vermogens zonder kosten, zonder belasting en zonder inflatie	143,7	226,8	166,7	214,0	211,6	208,8
Vermogens met kosten, zonder belasting en zonder inflatie	143,7	182,0	133,9	138,3	152,1	167,6
Vermogens met kosten, met belasting en zonder inflatie	117,9	135,7	99,7	123,7	124,3	124,9
Prijspeil eind 2022 ten opzichte van eind 2000	165,1	165,1	165,1	165,1	165,1	165,1
Percentages van de waarden eind 2022 ten opzichte van de Startvermogens in de waarden van eind 2000 oftewel met verrekening van de inflatie						
Vermogens zonder kosten, zonder belasting en met inflatie	87,0	137,4	101,0	129,6	128,1	126,5
Vermogens met kosten, zonder belasting en met inflatie	87,0	110,2	81,1	83,8	92,1	101,5
Totaal Werkelijk Rendement met kosten, zonder belasting en met inflatie voor de gehele periode van 22 jaar	-13,0	10,2	-18,9	-16,2	-7,9	1,5
Netto Vermogens met kosten, met belasting en met inflatie	71,4	82,2	60,4	53,4	63,8	75,6
Totaal Netto Rendement met kosten, met belasting en met inflatie voor de gehele periode van 22 jaar	-28,6	-17,8	-39,6	-46,6	-36,2	-24,4
Effect van de totaal betaalde belasting oftewel Vermogensrendementsheffing (Totaal Netto Rendement minus Totaal Werkelijk Rendement)	-15,6	-28,1	-20,7	-30,4	-28,3	-25,9
Percentages van het (Effect van de totaal betaalde Vermogensrendementsheffing) / (Totaal Werkelijk Rendement voor de gehele periode)	oneindig	275	oneindig	oneindig	oneindig	1.749
Ter informatie						
Percentages Weging Beleggingen volgens Belastingplan 2017		33,00	14,00	53,00	100,00	47,00
Volgens de Belastingdienst verondersteld rendement als laag oftewel rendemenstklasse I of hoog oftewel rendementsklasse II vanaf 2017 (na de 4 % voor alle delen van 2001 t/m 2016)	laag	hoog	hoog	hoog	hoog	hoog
Percentages in rekening gebrachte kosten per jaar	0,00	1,00	1,00	2,00	1,53	1,00

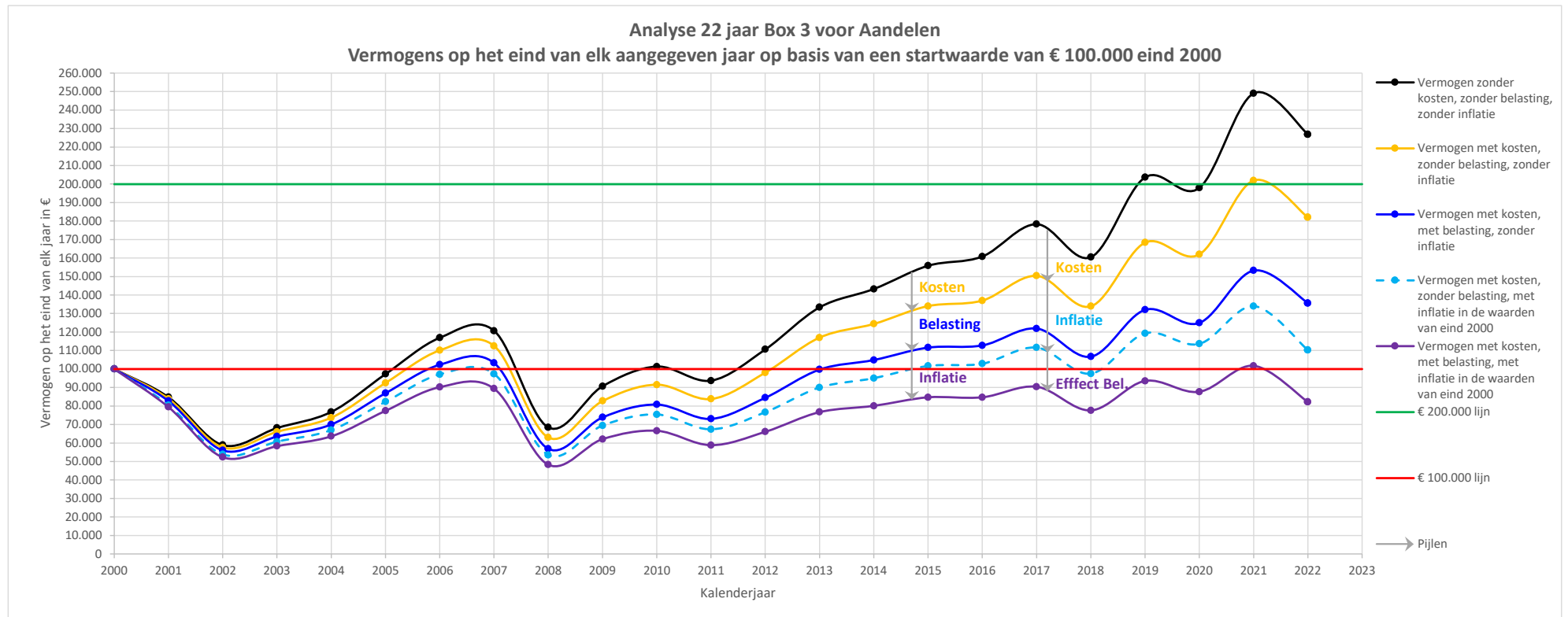
Overzicht 22 jaar Box 3 - In de onderscheiden delen - In de gemiddelde percentages per jaar			Status	16 oktober 2023		
Omschrijving	Sparen	Beleggen				
		Aandelen	Obligaties	Bestaande Woning in Box 3	Volgens Weging 33 - 14 - 53	70% Aandelen 30% Obligaties
Veronderstelde relatieve waarde stijging per jaar in het Belastingplan 2017	1,63%	8,25%	4,00%	4,25%	5,50%	6,98%
Gemiddelde werkelijke relatieve bruto waarde stijging per jaar over 22 jaar (zonder kosten, zonder belasting en zonder inflatie)	1,66%	3,79%	2,35%	3,52%	3,45%	3,36%
Gemiddelde inflatie per jaar over 22 jaar	2,31%	2,31%	2,31%	2,31%	2,31%	2,31%
Gemiddelde relatieve waarde stijging per jaar over 22 jaar zonder kosten, zonder belasting (oftewel Vermogensrendementsheffing) en met inflatie	-0,63%	1,45%	0,04%	1,18%	1,11%	1,03%
Kosten per jaar	0,00%	1,00%	1,00%	2,00%	1,53%	1,00%
Gemiddelde relatieve stijging per jaar van het Vermogen zonder Belastingheffing in de waarde van eind 2000 oftewel Werkelijk rendement	-0,63%	0,44%	-0,95%	-0,80%	-0,41%	0,03%
Vermogensrendementsheffing 2001 - 2016	1,200%	1,200%	1,200%	1,200%	1,200%	1,200%
Vermogensrendementsheffing 2017 met Sparen oud	0,489%	1,617%	1,617%	1,617%	1,617%	1,617%
Vermogensrendementsheffing 2018 met Sparen oud	0,108%	1,614%	1,614%	1,614%	1,614%	1,614%
Vermogensrendementsheffing 2019 met Sparen oud	0,039%	1,677%	1,677%	1,677%	1,677%	1,677%
Vermogensrendementsheffing 2020 met Sparen oud	0,021%	1,584%	1,584%	1,584%	1,584%	1,584%
Vermogensrendementsheffing 2021 met Sparen oud	0,009%	1,764%	1,764%	1,764%	1,764%	1,764%
Vermogensrendementsheffing 2022 met Sparen nieuw	0,000%	1,714%	1,714%	1,714%	1,714%	1,714%
Vermogensrendementsheffing 2023 met Sparen nieuw voorlopig	0,115%	1,974%	1,974%	1,974%	1,974%	1,974%
Netto Gemiddelde relatieve stijging per jaar van het Netto Vermogen in de waarde van eind 2000	-1,52%	-0,89%	-2,27%	-2,82%	-2,10%	-1,30%
Effect van de totaal betaalde Vermogensrendementsheffing op de Gemiddelde relatieve stijging per jaar van het Netto Vermogen in de waarde van eind 2000	-0,89%	-1,33%	-1,32%	-2,01%	-1,69%	-1,33%

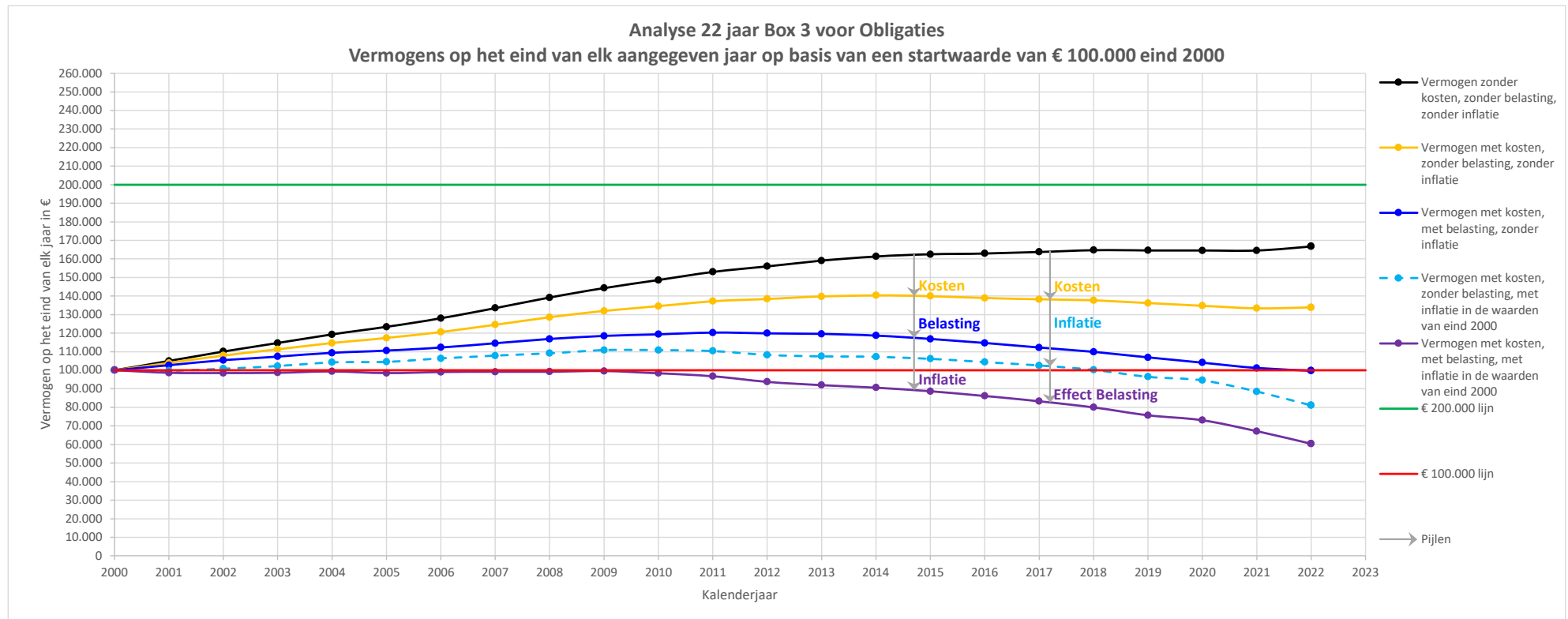
Vergelijking Forfaitair Rendement Beleggen in Box 3 volgens de methoden in de wet en volgens de realiteit

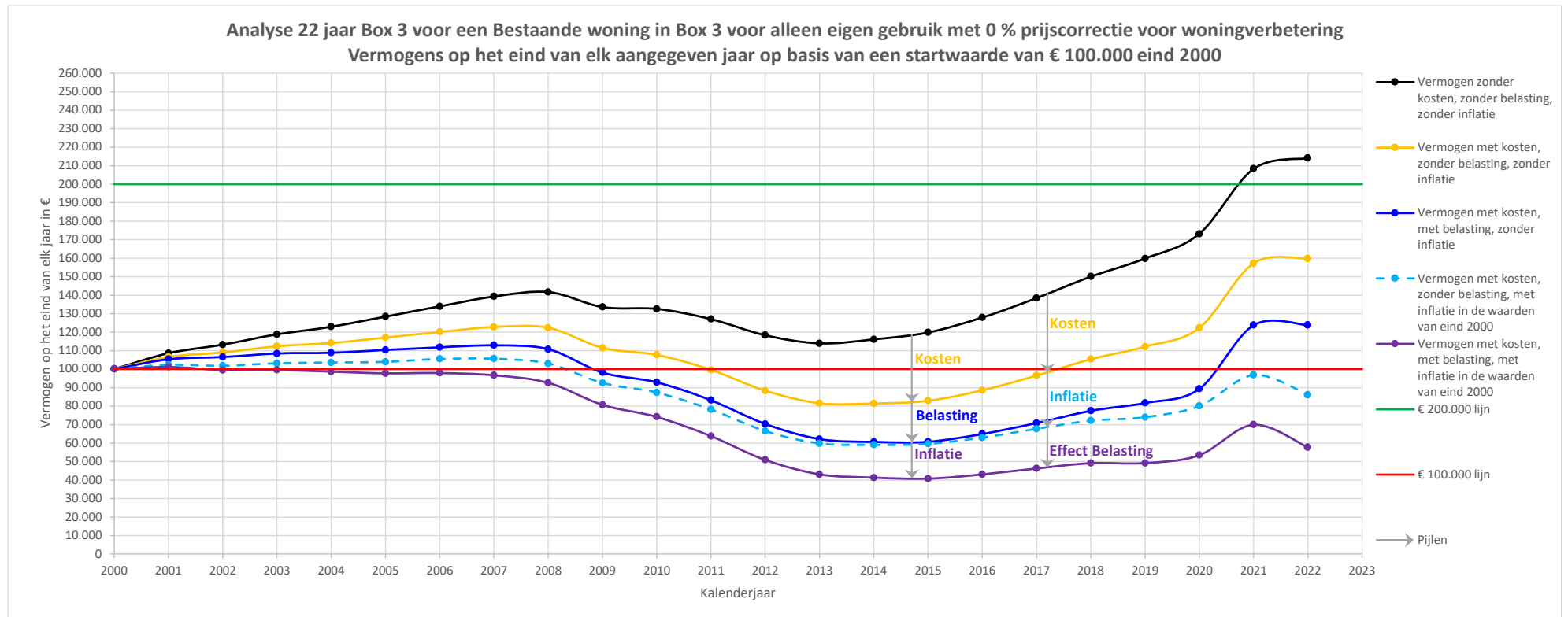
Status 16 oktober 2023

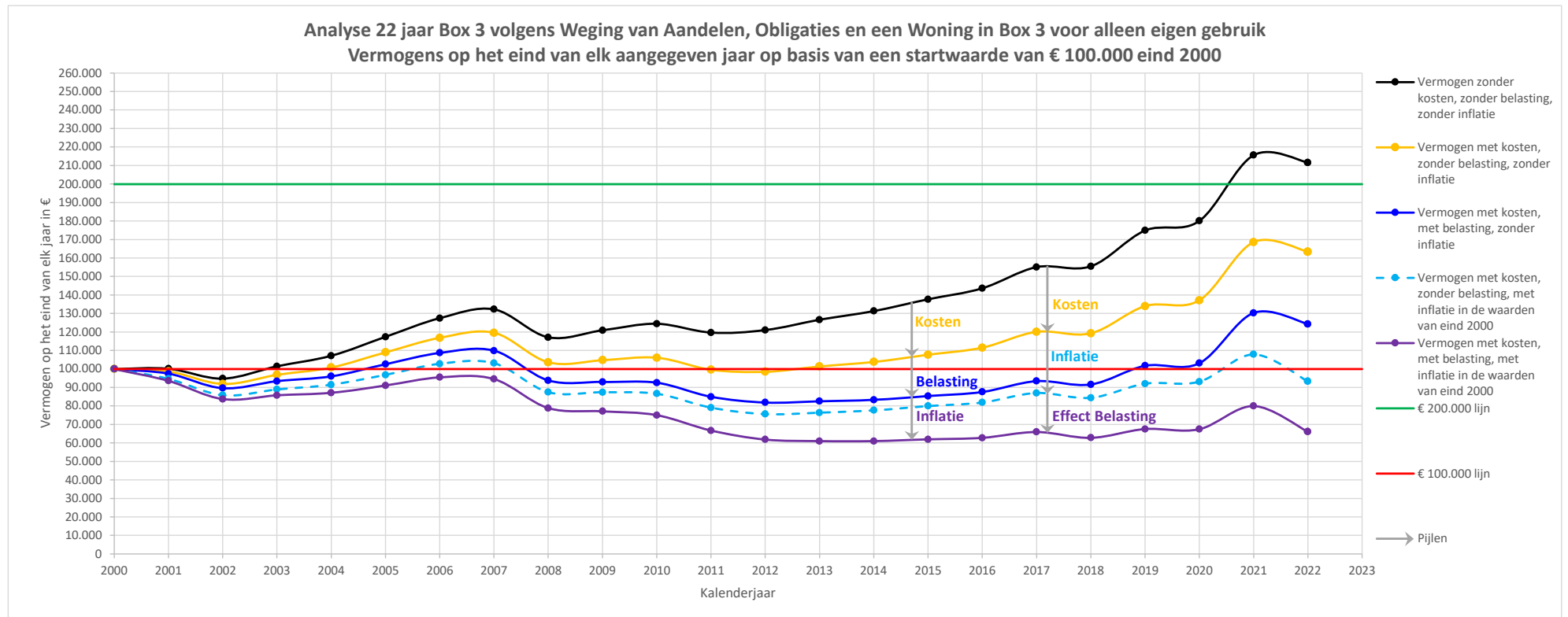
Omschrijving	Beleggen				
	Aandelen	Obligaties	Bestaande Woning in Box 3	Volgens Weging 33 - 14 - 53	Volgens 70% Aandelen en 30% Obligaties
Rendementen volgens de methoden in de wet					
Bruto forfaitaire startwaarden voor herijking in 2016	8,25%	4,00%	4,25%	5,50%	6,98%
Gemiddelden per jaar over de 8 belastingjaren van 2017 tot en met 2024					
Bruto forfaitair rendement volgens herijking in Local	7,88%			5,63%	6,43%
Bruto forfaitair rendement volgens herijking in Euro	7,77%	3,05%	4,92%	5,60%	6,35%
Percentages volgens de realiteit					
Gemiddelden per jaar over de 8 belastingjaren van 2017 tot en met 2024					
Bruto rendement in Euro van 17 tot 2 jaar eerder	5,24%	2,32%	1,82%	3,02%	4,37%
Kosten	1,00%	1,00%	2,00%	1,53%	1,00%
Inflatie van 17 tot 2 jaar eerder	1,78%	1,78%	1,78%	1,78%	1,78%
Reëel netto rendement in Euro van 17 tot 2 jaar eerder	2,47%	-0,46%	-1,95%	-0,29%	1,59%
Weging volgens de wet	33%	14%	53%	100%	47%

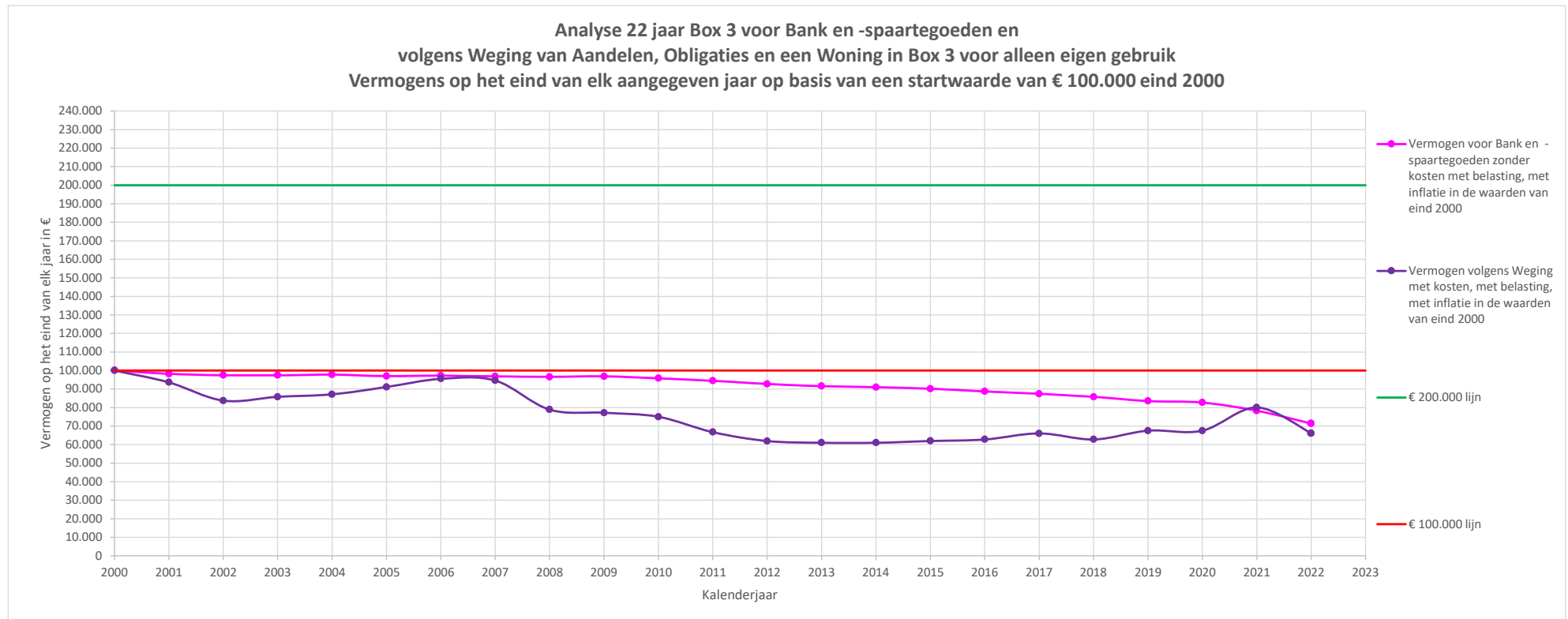

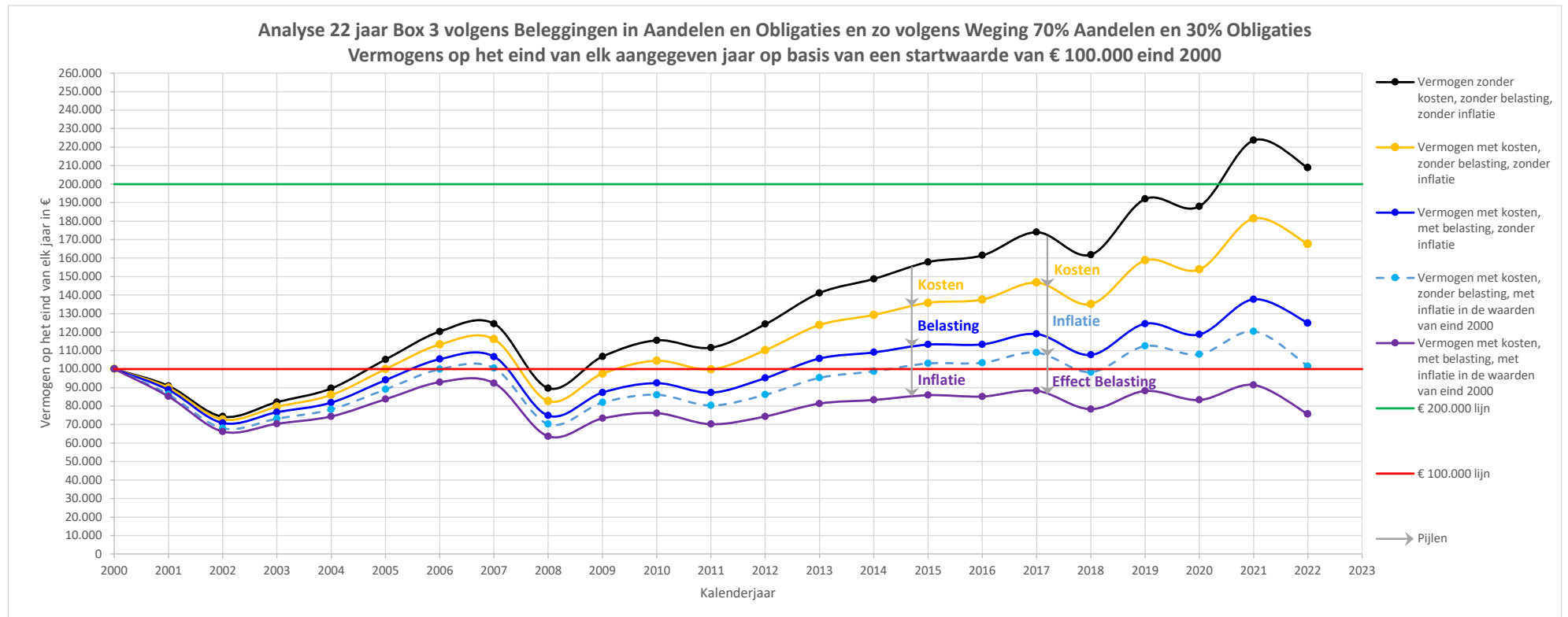

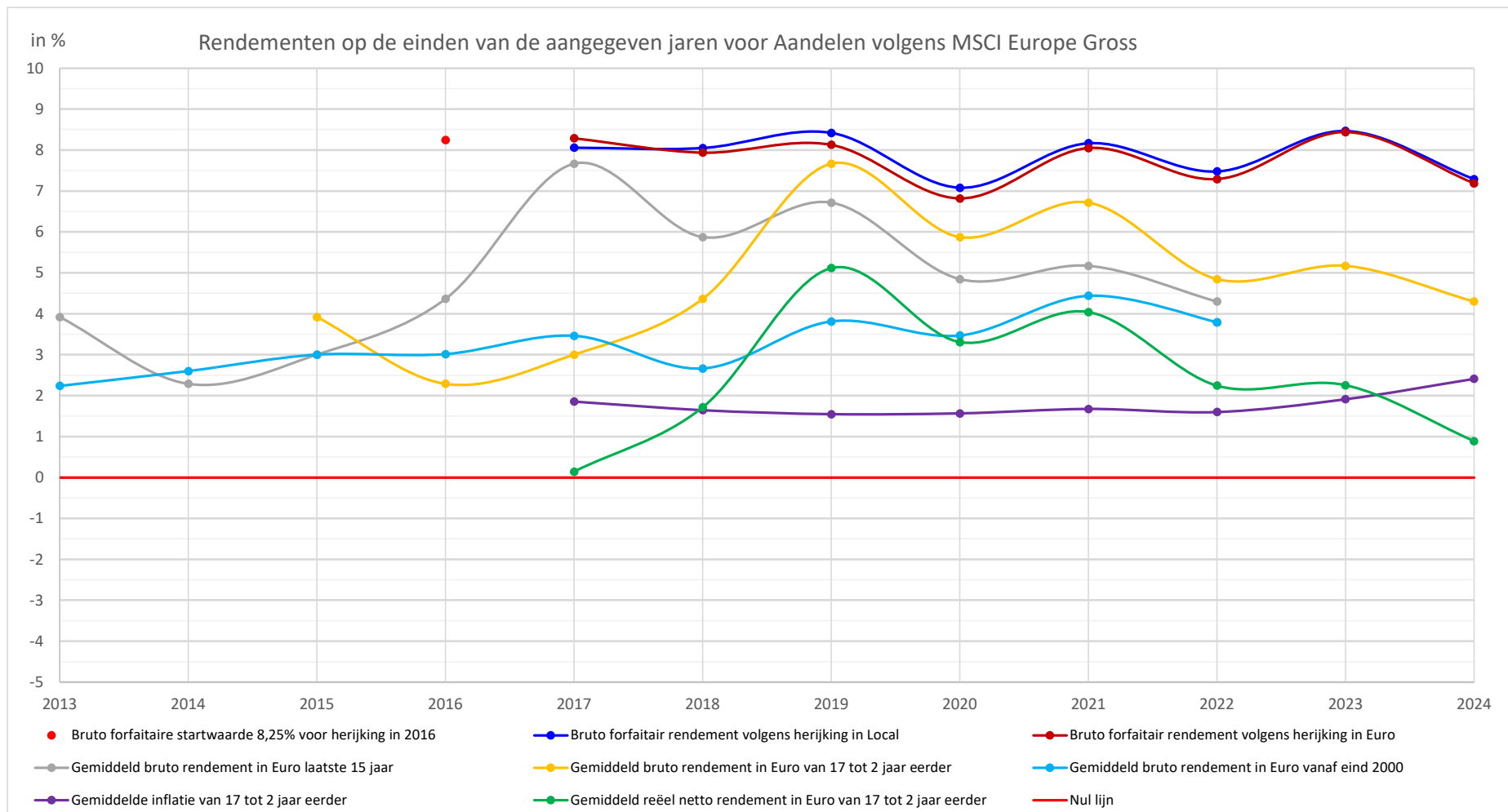

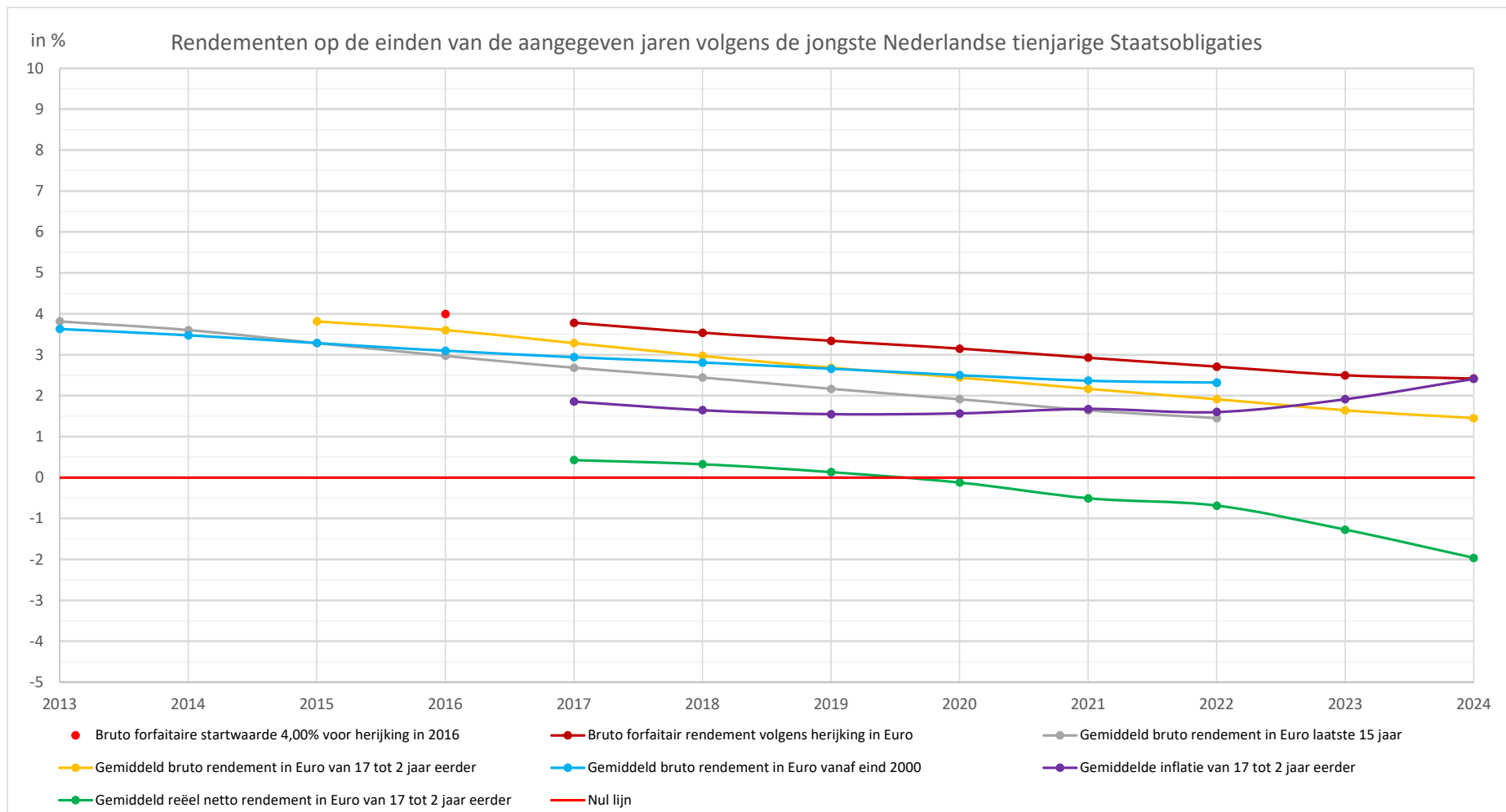

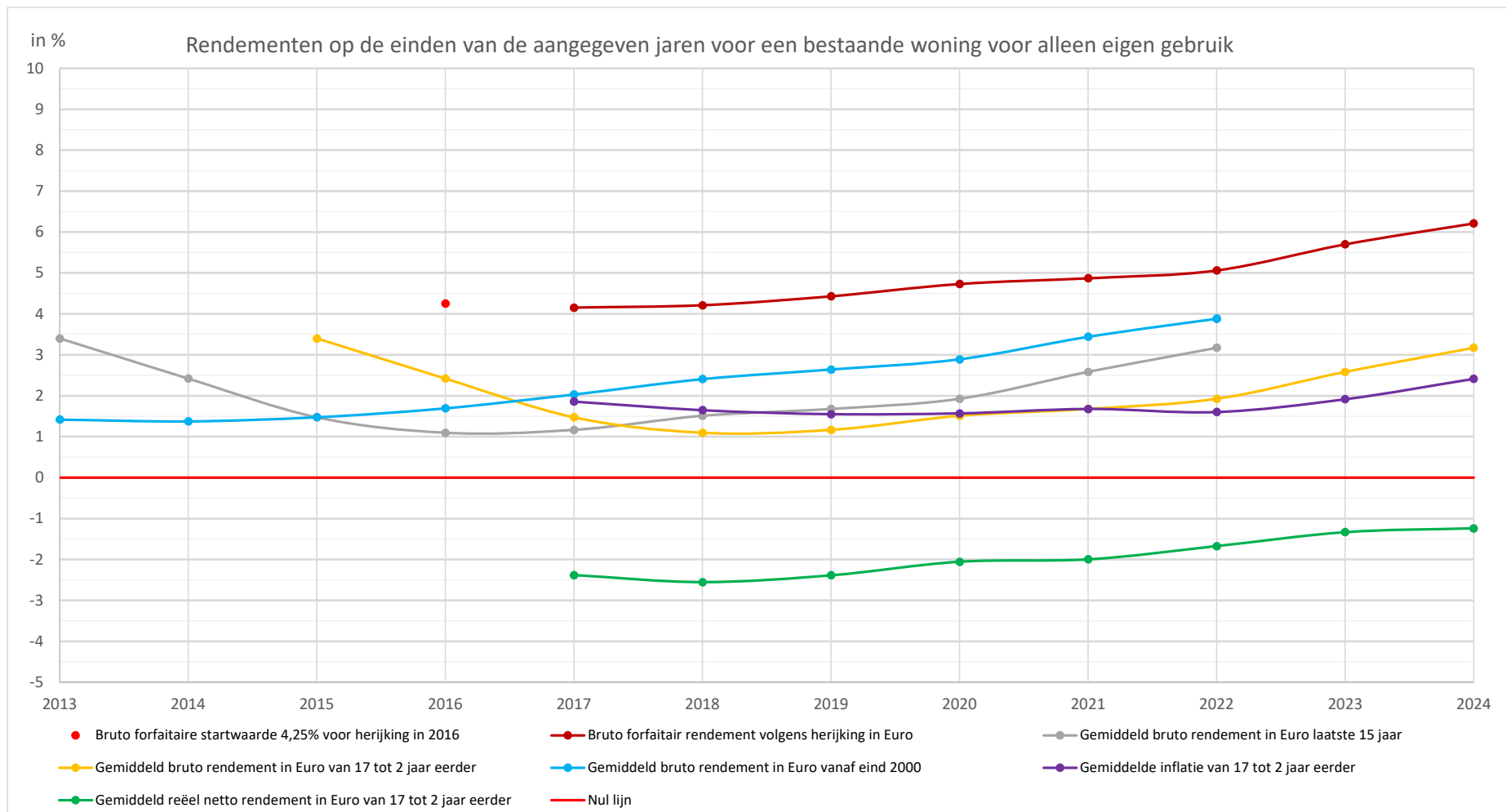
In Belastingplan 2017 is voor Box 3 voor beleggen in Aandelen als referentie gekozen voor de MSCI Europe Gross in Local. Dat is met herbeleggen van het dividend en zonder kosten. Volgens de MSCI Methodologie kan de versie in Local niet worden gerepliceerd in de echte wereld. Het is namelijk de theoretische versie die corrigeert voor wisselkoersschommelingen oftewel een continu afgedekte portefeuille. Er zijn in de Local versie afwijkingen die tot 3% per jaar op kunnen lopen. De Euro versie is de realistische versie en die is dan ook toegevoegd. Het zou beter zijn als de Euro versie zou worden aangehouden in de belastingwet. Voor de forfaitaire rendementen volgens herijking worden de formules uit de belastingwet aangehouden. Deze zijn gebaseerd op de berekende waarde voor jaar n-1 en de nieuwe echte waarde van jaar n-2. Het is **geen** voortschrijdend gemiddelde van 15 jaar en principieel fout! Zie blad 4. Daarvan is ook een uitgebreide analyse beschikbaar. Ter vergelijking is het werkelijke voortschrijdend gemiddelde van 15 jaar en 2 jaar verschoven toegevoegd volgens de formule $\text{Jaargemiddelde} = ((\text{Index_eind} / \text{Index_begin})^{1 / \text{aantal_jaren}} - 1) * 100\%$. Daarnaast is ook het gemiddelde vanaf eind 2000 weergegeven. De principieel verkeerde formules volgens de belastingwet komen over 8 jaar gemiddeld uit op 7,88% (Local) en 7,77% (Euro) en het werkelijke gemiddelde van 15 jaar over 8 jaar op 5,24% en zijn dus 50% en 48% te hoog. Deze 5,24% is een bruto rendement zonder kosten van circa 1% en zonder inflatie die op dezelfde wijze bepaald uitkomt op 1,78% **zodat als gemiddeld reëel netto rendement 2,47% resteert**.

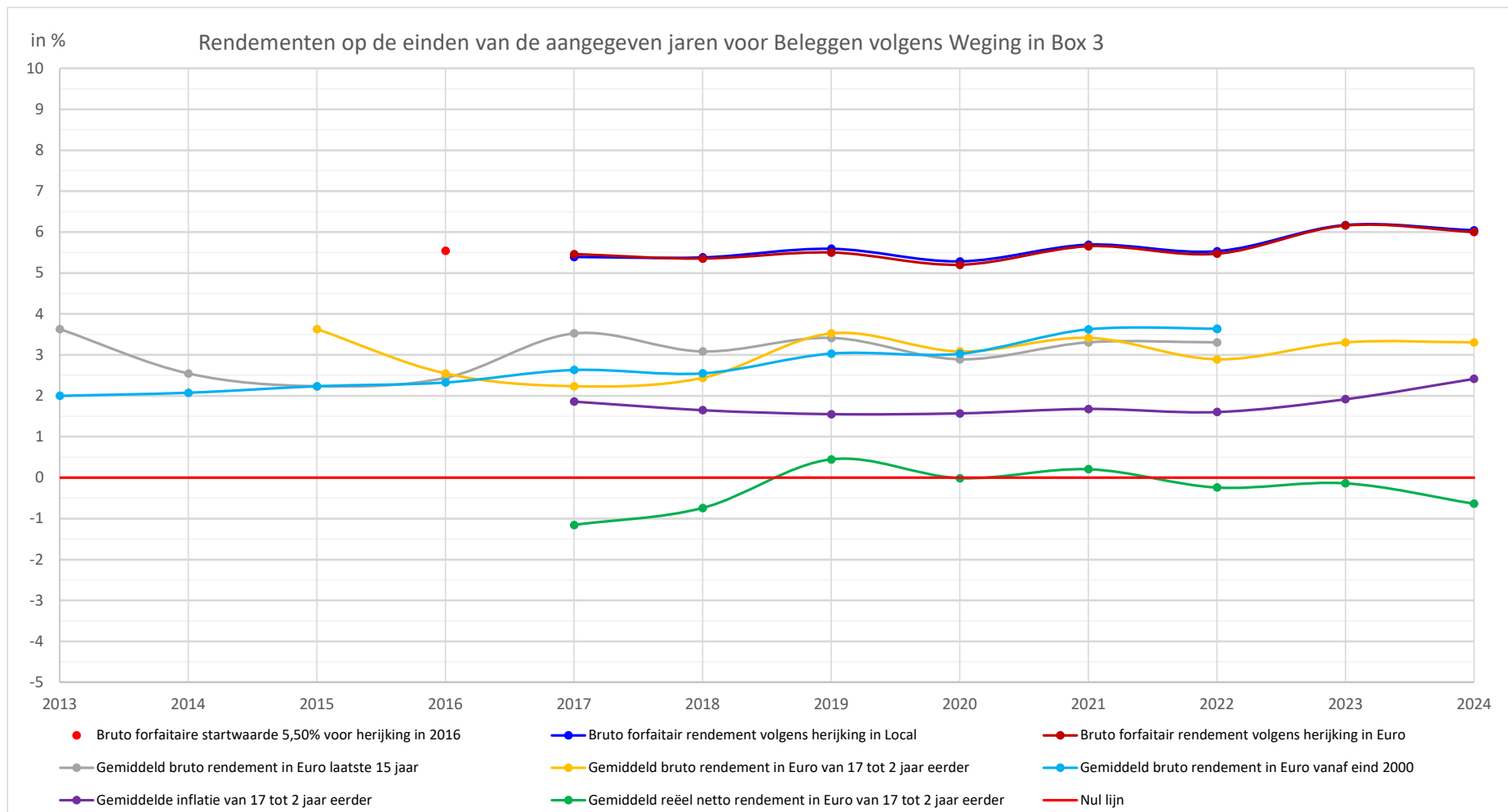
In Belastingplan 2017 is voor Box 3 voor beleggen in Obligaties als referentie gekozen voor de jaargemiddelden van de kapitaalmarktrentevoet van de jongste Nederlandse tienjarige Staatsobligaties. Voor de forfaitaire rendementen volgens herijking worden de formules uit de belastingwet aangehouden.

Deze zijn gebaseerd op de berekende waarde voor jaar n-1 en de nieuwe echte waarde van jaar n-2. Het is **geen** voortschrijdend gemiddelde van 15 jaar en principieel fout! Zie blad 4.

Daarvan is ook een uitgebreide analyse beschikbaar. Ter vergelijking is het werkelijke voortschrijdend gemiddelde van 15 jaar en 2 jaar verschoven toegevoegd volgens de formule $\text{Jaargemiddelde} = \left(\frac{\text{Index_eind}}{\text{Index_begin}} \right)^{\frac{1}{\text{aantal_jaren}}} - 1 \cdot 100\%$. Daarnaast is ook het gemiddelde vanaf eind 2000 weergegeven. De principieel verkeerde formule volgens de belastingwet komt over 8 jaar gemiddeld uit op 3,05% en het werkelijke gemiddelde van 15 jaar over 8 jaar op 2,32% en is dus 31% te hoog. Deze 2,32% is een bruto rendement zonder kosten van circa 1% en zonder inflatie die op dezelfde wijze bepaald uitkomt op 1,78%. **Daarmee volgt een gemiddeld reëel netto verlies van 0,46%.**

In Belastingplan 2017 is voor Box 3 voor beleggen in Onroerende Zaken als referentie gekozen voor de jaarlijkse prijsindexcijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek voor Bestaande Koopwoningen. Dat is zonder prijscorrectie voor woningverbetering en zonder kosten. Voor de rendementen volgens herijking worden de formules uit de belastingwet aangehouden. Deze zijn gebaseerd op de berekende waarde voor jaar n-1 en de nieuwe echte waarde van jaar n-2. Het is **geen** voortschrijdend gemiddelde van 15 jaar en principieel fout! Zie blad 4. Daarvan is ook een uitgebreide analyse beschikbaar. Ter vergelijking is het werkelijke voortschrijdend gemiddelde van 15 jaar en 2 jaar verschoven toegevoegd volgens de formule $\text{Jaargemiddelde} = ((\text{Index_eind} / \text{Index_begin})^{(1 / \text{aantal_jaren})} - 1) * 100\%$. Daarnaast is ook het gemiddelde vanaf eind 2000 weergegeven. De principieel verkeerde formule volgens de belastingwet komt over 8 jaar gemiddeld uit op 4,92% en het werkelijke gemiddelde van 15 jaar over 8 jaar op 1,82% en is dus 170% te hoog. Deze 1,82% is een bruto rendement zonder kosten en zonder inflatie die op dezelfde wijze bepaald uitkomt op 1,78% zodat zonder verhuren en zonder kosten een winst volgt van slechts 0,04%. Er wordt in deze grafiek uitgegaan van een bestaande woning in Box 3 voor alleen eigen gebruik, geen woningverbetering en alleen kosten voor het instand houden van gemiddeld 2% per jaar. **Daarmee volgt een gemiddeld reëel netto verlies van 1,95%**. Waar hier gesproken wordt over bruto rendement gaat het in feite over prijsontwikkeling oftewel inflatie in dit marktsegment.

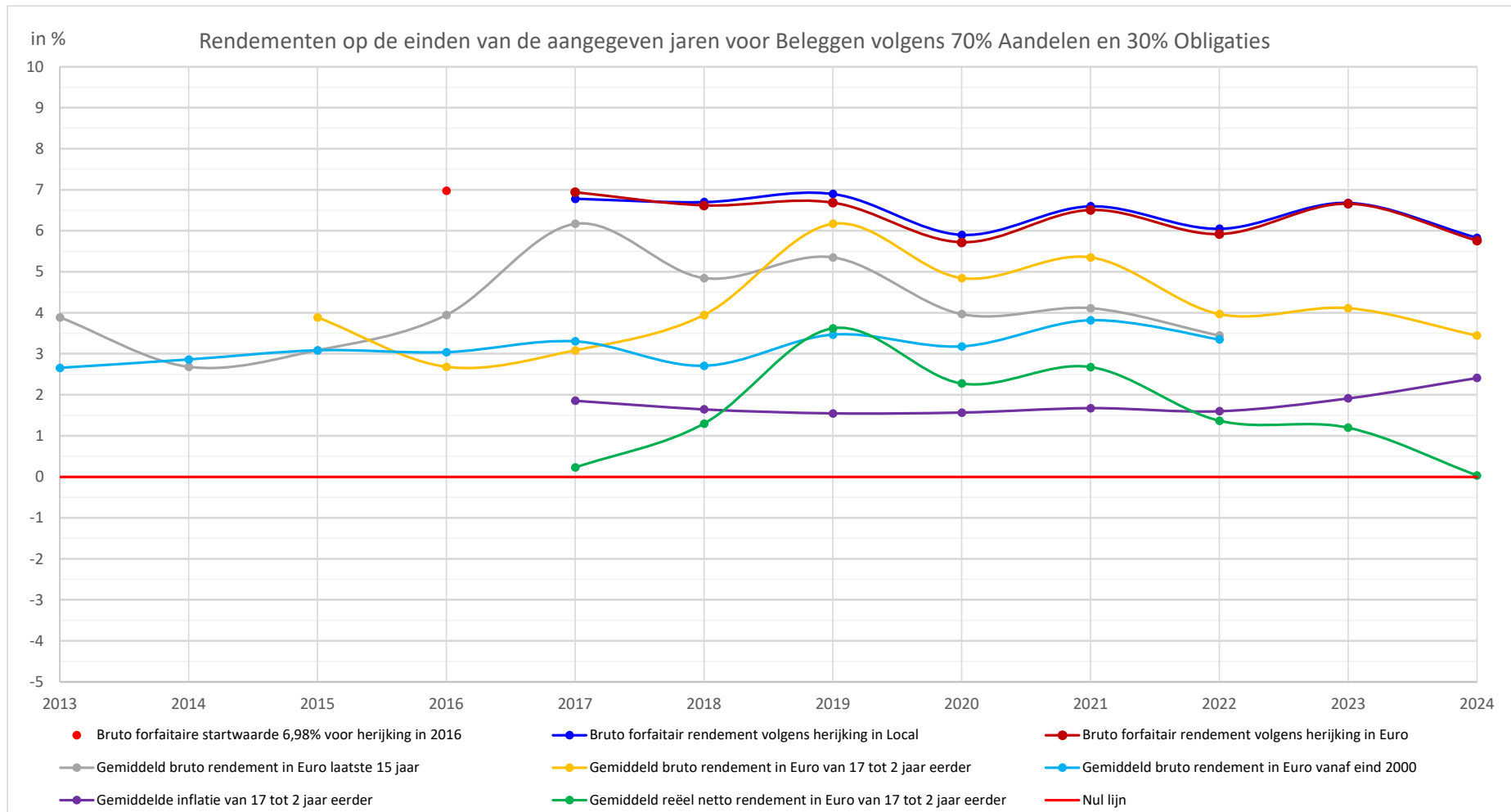

In Belastingplan 2017 is in Box 3 voor beleggen als weging aangehouden 33% voor Aandelen, 14% voor Obligaties en 53% voor Onroerende Zaken. Dat geldt nog steeds.

In deze grafiek zijn de lijnen volgens die weging opgebouwd.

Over 8 jaar gemiddeld komen de rendementen op basis van herijking uit op 5,63% (Local) en 5,60% (Euro) en het werkelijke gemiddelde van 15 jaar over 8 jaar op 3,02% en deze zijn dus 86% en 85% te hoog. Na aftrek van kosten van $(0,33 * 1\% + 0,14 * 1\% + 0,53 * 2\%) = 1,53\%$ en inflatie van gemiddeld 1,78% volgt een **gemiddeld reëel netto verlies van 0,29% per jaar vóór belasting**. Met 53% zijn onroerende zaken een overheersend deel in de weging en dus ook in het forfaitair rendement voor beleggen in de Box 3 belasting en dat zal individueel vaak anders zijn.

De voor de 3 posten gebruikte formule in de belastingwet is $RI_n = + \left(\left((1 + 0,01 * RI_{n-1})^{14} * (1 + 0,01 * R_{n-2}) \right)^{\frac{1}{15}} - 1 \right) * 100\%$ met RI_n het langetermijnrendement voor jaar n , met RI_{n-1} het langetermijnrendement voor jaar $n-1$ en met R_{n-2} het rendement voor jaar $n-2$. Deze formule wordt gebruikt vanaf het belastingjaar 2017 en voor de eerste langetermijnrendementen van 2016 zijn startwaarden aangenomen. Deze startwaarden werken echter eeuwig door. Indien bijvoorbeeld over de eerste 15 jaar de werkelijke rendementen 0% zijn, dan worden over die 15 jaar rendementen verondersteld van gemiddeld 59,28% tot 59,78% van de startwaarden en voor jaar 15 nog rendementen van 34,42% tot 35,06% van de startwaarden.

In Belastingplan 2017 is in Box 3 voor het beleggen in Aandelen en Obligaties en dergelijke de verhouding aangehouden van 70% Aandelen en 30% Obligaties. Dat geldt nog steeds.

In deze grafiek zijn de lijnen volgens die weging opgebouwd. In de belastingaangifte vallen deze ook onder dezelfde soort beleggingen zonder onderscheid.

Over 8 jaar gemiddeld komen de rendementen op basis van herijking uit op totaal 6,43% (Local) en 6,35% (Euro) en het werkelijke gemiddelde van 15 jaar over 8 jaar op 4,37% en deze zijn dus 47% en 45% te hoog. Na aftrek van kosten van $(0,70 * 1\% + 0,30 * 1\%) = 1,00\%$ en inflatie van gemiddeld 1,78% volgt een gemiddeld reëel netto rendement van slechts 1,59% vóór belasting.

De genoemde referenties voor Aandelen en Obligaties zijn theoretisch en er bestaan geen fondsen die het volgen.

Het zijn ook rendementen die niet eenvoudig zijn te bereiken en de werkelijke gemiddelde rendementen zullen dan ook lager liggen.